

Priimk
Šventosios
Dvasios
dovanas

NIHIL OBSTAT

Prel. Edmundas J. Putrimas

LVK delegatas išėivijos sielovadai

Torontas, Kanada, 2016.X.01

Šią knygą parengė Grasilda Reinytė-Petkienė. Prieš 30 metų, gimus sūnui, Grasildai pačiai reikėjo šeimoje ugdyti Dievo pažinimą. Tai buvo ir šios knygos pradžia. Šeimoje prasidėjęs sielovados darbas buvo tęsiamas amerikiečių ir lietuvių tarpe, kur Grasilda ilgus metus darbavosi rūpindamasi jaunimo sielovada ir katechizacija. Knyga parengta pagal Čikagos arkivyskupijos bendras gaires ir yra pritaikyta Lietuvos išėivijos jaunimui.

Redaktorė: Birutė Norvaišaitė O'Brien

Dailininkė: Silvija Knezekytė

Knygos išleidimą parėmė Lietuvių katalikų religinė šalpa.

© Grasilda Reinytė, 2016

© Silvija Knezekytė (ilustracijos), 2016

Ižanga

Šiuo vadovėliu siekiama padėti suvienodinti Sutvirtinimo programą lietuviams išėivijoje. Vadovėlio tikslas yra pateikti tam tikrus pagrindus. Pasiruošimas Sutvirtinimui lydi krikštytą žmogų prie artimesnio ryšio su Jėzumi Kristumi ir prie gilesnio tikinčio žmogaus apaštalinės misijos pažinimo.

- ☀ Yra svarbu, kad bendruomenė melstųsi už Sutvirtinimo sakramento kandidatus.
- ☀ Yra svarbu, kad katechetai uždegtų kandidatus, kad jie geriau suprastų, ką reiškia būti ne vien tik parapijos nariu, bet ir visuotinės Bažnyčios atstovu.
- ☀ Yra svarbu, kad besiruošiantys šiam sakramentui atvertų savo širdis Šventosios Dvasios veikimui.

Sutvirtinimo sakramentas „sutvirtina“ Krikšto pažadus. Ką anksčiau kiti prižadėjo, dabar kandidatė/kandidatas turės asmeniškai viešai išpažinti. Tai reikalauja įsipareigojimo. Įsipareigojimo gilinti tikėjimą ir gyventi tuo tikėjimu.

Šis vadovėlis palies svarbiausias, pamatines temas. Tikėjimu bręstame visą gyvenimą, tad Sutvirtinimas nėra pabaiga, bet tęsinys.

Būkite laimingi, nes Dievas jus myli.

*Šventoji Dvasia mus padarė Dievo vaikais.
Sutvirtinimu Ji mums padeda gyventi kaip Dievo vaikai.*

Įvadas

Dievas mus kviečia į gilesnį Jo pažinimą. Sutvirtinimo programos tikslas yra jums padėti, tačiau turite atverti savo širdis ir būti atviri tam veikimui.

Privaloma medžiaga kursui:

Biblija ir šis vadovėlis.

SANDORA

Sutvirtinimo programa turi tam tikras gaires. Dalyvaudami šioje programoje turite pasižadėti atlikti tam tikrus dalykus:

- Dalyvauti šv. Mišiose kas savaitę. Norint pažinti Jėzų ir Jo Bažnyčią, reikia joje būti.
- Lankyti Sutvirtinimo pamokas. *Kitaip – programa netenka prasmės.*
- Atlikti per metus 12 artimo meilės darbų. Jau nuo pirmos dienos kandidatai yra raginami atlikti gerus darbus. Turime tarnauti kitiems. Paaiškinimą ir pavyzdžius rasite 74–75 psl.
- Vykdyti dvasinį ugdymą malda, gerais darbais, geru elgesiu, geromis knygomis ir gražiais filmukais. *

Žiūrėkite 79 psl. Ten rasite surašytas jūsų sandoros gaires. Peržiūrėkite, pasirašykite ir įteikite katechetui. Ši sandora – jūsų pasižadėjimas siekti Sutvirtinimo sakramento.

Sutvirtinimo sakramentui jūs nesiruošite vieni. Jūsų tėvai ir globėjai taip pat turi pažadėti jums padėti. TĖVŲ gaires surasite 78 puslapyje.

Globėja(s)

Jau nuo programos pradžios reikėtų išsirinkti tinkamą asmenį ir paprašyti jo tapti jūsų globėju(a). Tas žmogus turėtų už jus nuolat melstis ir būti dvasine atrama. Globėjo(s) nuorodas rasite 49 puslapyje.

*Čia yra išvardinti minimalūs reikalavimai. Sutvirtinimo programos vadovas dar gali rekomenduoti ir pridėti dalyvavimą rekolekcijose, pasiruošimą egzaminams, šventojo aprašymą, namų darbų atlikimą ir t. t.

1. Ką tikime

Sutvirtinimo sakramentas įveda žmogų į pilną Katalikų Bažnyčios narystę. Ir kokia tai Bažnyčia! Pradėta prieš 2 tūkstančius metų tik su 12 apaštalų, o dabar turi virš milijardo narių! Tačiau ką reiškia būti kataliku?

Labai paprasta – mes visi esame kviečiami būti šventais. Mes esame kviečiami gyventi meilėje – mylėdami Dievą ir mylėdami artimą. Yra tam tikri pamatai, kurie mums padės:

1. Tikėti į Dievą Tėvą, Sūnų ir Šventąją Dvasią.
2. Švęsti šį tikėjimą.
3. Gyventi šiuo tikėjimu.
4. Melstis.

TIKĖJIMAS

„Mes tikime į Dievą, nes Dievo troškimas yra įrašytas žmogaus širdyje, nes žmogus yra sukurtas Dievo ir Dievui“ (KBK 27). Dievas mus myli, o mes atsakome į Jo meilę tikėdami ir pasitikėdami Juo.

☀ Pvz.: mes mylime savo mamą, nes ji mus prižiūri, gamina valgyti, skalbia drabužius, nemiega naktimis, rūpindamasi mūsų gerove. Mes pasitikime savo mama, nes ji mus myli ir mes ją. Panašiai yra su tikėjimu į Dievą. Jis iš meilės mus sukūrė, prižiūri mus visą gyvenimą, todėl mes Dievu pasitikime ir Jį mylime.

Tikėjimo išpažinimai yra trumpos formulės, kurios apibendrina svarbiausius tikėjimo dalykus. Apaštalų tikėjimo išpažinimas, kilęs iš apaštalų laikų, vartotas pirmiausiai Krikšto apeigų metu.

Tikėjimo išpažinimas išreiškia, ką mes tikime apie Dievą ir Jo Bažnyčią. Tačiau neužtenka vien tik išvardinti, ką tikime, turime gyventi tuo tikėjimu.

APAŠTALŲ TIKĖJIMO IŠPAŽINIMAS

Tikiu į Dievą Tėvą visagalį,
dangaus ir žemės Sutvėrėją;
ir į Jėzų Kristų,
vienatinį jo Sūnų, mūsų Viešpatį,
kuris prasidėjo iš Šventosios Dvasios,
gimė iš Mergelės Marijos,
kentėjo prie Poncijaus Piloto,
buvo prikaltas prie kryžiaus,
numiręs ir palaidotas;
nužengė į pragarus;
trečiąją dieną kėlėsi iš numirusių;
įžengė į dangų,
sėdi visagalio Dievo Tėvo dešinėje,
iš ten ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti.
Tikiu į Šventąją Dvasią,
šventąją visuotinę Bažnyčią,
šventųjų bendravimą,
nuodėmių atleidimą,
kūno iš numirusių prisikėlimą
ir amžinąjį gyvenimą. Amen.

TIKĖJIMO ŠVENTIMAS

Žmonės parodo meilę vienas kitam ne vien tik žodžiais, bet ir veiksmais. Kam nepatinka mylimo žmogaus bučinyš į skruostą? Ar draugų dovanos per gimtadienį? Dievas išreiškia savo meilę mums per sakramentus. Mes savo meilę Jam parodome dalyvaudami sakramentuose.

Yra septyni sakramentai:

GYVENIMAS TIKĖJIMU

Ką reiškia „gyventi tikėjimu“? Dievas mus labai myli ir kviečia, kad ir mes taip pat mylėtume Jį ir kitus žmones. Gyvename tikėjimu tuomet, kai atsiliepiame į Dievo meilę, laikomės Jo įsakymų, gyvename dorai ir mylime savo artimą. Besiruošdami Sutvirtinimui esate raginami atlikti gerus, labdaringus artimo meilės darbus.

Gailestingumo darbai kūnui:

išalkusį pavalgydinti,
ištroškusį pagirdyti,
vargšą aprengti,
keleivį priglausti,
ligonį aplankyti,
kalinį sušelpiti ir
mirusį palaidoti.

Gailestingumo darbai sielai:

nemokantį pamokyti,
abejojančiam patarti,
nuliūdusį paguosti,
pikta darantį sudrausti,
įžeidimus atleisti,
nuoskaudas nukęsti ir
melstis už gyvus ir mirusius.

Dievo įsakymai:

Pratimas

Pažiūrėkite 74 ir 75 puslapius. Ten rasite pasiūlymus, kaip atlikti artimo meilės darbus kūnui ir sielai. Peržvelkite sąrašą. Pradėkite galvoti, kaip atliksite šį uždavinį. Grįžę namo paprašykite savo šeimos narių jums padėti. Jūsų užduotis yra atlikti bent 12 artimo meilės darbų (6 darbai kūnui ir 6 darbai sielai) per metus. Turėsite kiekvieną atliktą darbą aprašyti 81–86 psl.

MALDA

Šiais laikais vieni su kitais bendraujame labai lengvai ir greitai. Dėl šiuolaikinių susisiekimo priemonių atstumai tarp žmonių yra sumažėję. Galime per kompiuterį lengvai pasikalbėti su močiute Lietuvoje.

O kaip reikia bendrauti su Dievu? Per maldą mes užmezgame ryšį. Malda yra pokalbis su Dievu. Kai kalbame su Dievu, turime nepamiršti ir patylėti, kad mes galėtume išgirsti ir Jo balsą, atsakantį mums.

Pratimas

Šiame pratime yra pagrindinių katalikų tikėjimo tiesų sąrašas. Perskaitykite kiekvieną jų ir parašykite S (suprantate) arba N (nesuprantate). Metų eigoje šios tiesos bus paaiškintos. Pabaigę suskaičiuokite, kiek turite S ir kiek N raidžių. Metų gale vėl peržiūrėkite šį sąrašą. Svarbu kelti klausimus, nes jie padeda mums dvasiškai bręsti.

..... Dievas sukūrė žmogų, turintį glaudų ryšį su Juo.

..... Gimtoji nuodėmė sunaikino tą glaudų ryšį.

..... Dievas neapleido žmonijos ir pasiuntė savo Sūnų parodyti mums, kaip sutaisyti ryšį.

..... Jėzus yra tikras Dievas ir tikras žmogus.

..... Jėzus buvo nukankintas, mirė, buvo palaidotas ir prisikėlė iš numirusiųjų.

..... Nugalėdamas mirtį, Jėzus mums atvėrė išganymo kelią.

..... Šventoji Dvasia yra vienybėje su Tėvu ir Sūnumi.

..... Katalikų Bažnyčia yra viena, šventa, visuotinė ir apaštalinė.

..... Dievas apreiškia save per Šventąjį Raštą ir Tradiciją.

..... Visi žmonės po mirties gali sulaukti amžinojo gyvenimo.

Iš viso:

..... S ..... N

*„Dievas taip pamilo pasaulį,
jog atidavė savo viengimį Sūnų,
kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepražūtų,
bet turėtų amžinąjį gyvenimą.“*

(Jn 3:16)

2.

Koks yra Dievas?

Dievas mus sukūrė taip, kad nuolat trokštume Jį vis geriau pažinti. Dievas yra apreiškęs save per žmonijos istoriją, norėdamas, kad Jį geriau pažintume. Jis mus sukūrė iš meilės ir nori su mumis praleisti amžinybę.

Kai Dievas sukūrė pirmuosius tėvus – Adamą ir Ievą, Jo tikslas buvo dalintis savo dievišką gyvenimą su jais. Tačiau pirmieji tėvai nusidėjo ir turėjo palikti Rojų. Bet Dievas žmonijos neapleido. Jis pažadėjo atsiųsti Išganytoją – tą, kuris žmoniją išgelbės. Šis pažadas išsipildė per Jėzų Kristų. Dievas tapo žmogumi ir mums parodė, kaip turime gyventi. Po Jo įžengimo į Dangų atėjo Šventoji Dvasia toliau mus įkvėpti, kad nepasiliktume vieni.

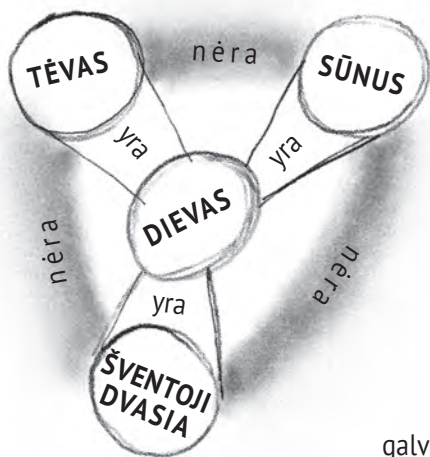
DIEVO SAVYBĖS

Mes skelbiame savo tikėjimą Dievu melddamiesi Nikėjos – Konstantinopolio tikėjimo išpažinimą (žiūrėkite 77 psl.). Mes pradedame melstis šiais žodžiais: „*Tikiu į vieną Dievą, visagalį Tėvą, dangaus ir žemės, regimosios ir neregimosios visatos Kūrėją*“. Kaip suprasti šiuos žodžius?

Tikime į **vieną Dievą**. Krikščionys tiki, kad Dievas yra Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia. Tai nereiškia, kad egzistuoja trys Dievai, bet vienas Dievas trijuose asmenyse. Čia vienas pavyzdys iš Šventojo Rašto:

Kai Jėzus Kristus buvo pakrikštytas, Jis išbrido iš vandens. „Staiga Jam atsivėrė dangus, ir Jis pamatė Dievo Dvasią, sklendžiančią žemyn it balandį ir nusileidžiančią ant Jo. O balsas iš dangaus prabilo:

„Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosiu“ (Mt 3:16-17).

Ši iliustracija parodo santykį tarp trijų Dievo asmenų. Dievas yra Tėvas, Sūnus ir Šv. Dvasia, bet Tėvas nėra nei Sūnus, nei Šv. Dvasia. Taip pat Sūnus nėra nei Tėvas, nei Šv. Dvasia. Ir Šv. Dvasia nėra nei Tėvas, nei Sūnus.

Mūsų žmogiškas supratimas yra ribotas, todėl pažvelkime į dar kelis pavyzdžius, kurie mums padėtų geriau suprasti:

☀ Pvz. 1. Vanduo (H₂O). Vanduo gali egzistuoti kaip ledas, skystis arba garas. Išorė skirtinga, bet esmė tokia pati.

☀ Pvz. 2. Prizmė. Per prizmę perėjusi balta šviesa suskyla į įvairias spalvas.

☀ Pvz. 3. Kai mes kalbame apie Dievą Tėvą, Sūnų ir Šventąją Dvasią, mes galvojame, kad 1+1+1=3, o reikėtų galvoti kaip 1x1x1=1.

Šie pavyzdžiai nėra tobuli, tačiau padeda mums geriau suvokti triasmenį Dievą.

Dievas yra visagalis. Šis žodis paaiškina, kad Dievas viską gali.

Dievas taip pat yra:

- **Amžinas.** Jam nėra nei pradžios, nei pabaigos. Jis buvo pradžioje, yra dabar ir bus visados per amžius.
- **Šventas.** Dievas yra šventas, nes Jis yra geras. Šventas ir geras Dievas yra todėl, kad Jis yra meilė.

Dievas yra Tėvas. Dievas yra dvasia, o ne koks vyras su ilga barzda, sėdintis ant debesėlio. Į Jį kreipiamės kaip į Tėvą, vadiname Tėvu, nes Jis pagal Tradiciją ir Šv. Raštą mus myli ir prižiūri kaip geras tėvas.

Dangaus ir žemės, regimosios ir neregimosios visatos Kūrėjas. Dievas visa sukūrė iš nieko. Jis kūrė iš meilės, nes norėjo viskuo dalintis. Visa, ką Dievas sukūrė, yra gera.

Pratimas

Parašykite 10 regimų Dievo sukurtų dalykų.

.....

.....

.....

.....

Parašykite 10 neregimų Dievo sukurtų dalykų.

.....

.....

.....

.....

TRADICIJA IR ŠVENTASIS RAŠTAS

Katalikai pažįsta Dievą per du pagrindinius šaltinius: Tradiciją ir Šventąjį Raštą. Drauge jie sudaro mūsų tikėjimo turtą, „kuriame, kaip veidrodyje, keliaujančioji Bažnyčia regi Dievą, visų jos turtų šaltinį“ (KBK 97). Tradicija yra atėjusi iš apaštalų ir perduoda tai, ką jie yra gavę iš Jėzaus mokymo bei pavyzdžio ir sužinoję per Šventąją Dvasią. Kadangi pirmoji krikščionių bendruomenė neturėjo rašytinio Naujojo Testamento, todėl atsirado gyvoji Tradicija (KBK 83).

Sekantys skyriai palies Šventąjį Raštą. Dabar pažvelkime, kas sudaro tradiciją.

Tradicija gali būti rašoma didžiąja „T“ raide ir mažąja „t“. Pažiūrėkime į kelis pavyzdžius:

Tradicija („T“ didžioji):

Jėzus yra Dievas ir žmogus.

Eucharistija yra tikras Kristaus kūnas.

Katalikai priima popiežių kaip Bažnyčios galvą. Jis yra apaštalo Petro, pirmojo popiežiaus, įpėdinis.

tradicija („t“ mažoji):

Katalikai turi labai daug gražių tradicijų. Mes švenčiame Kūčias ir kalbame rožinį.

Pratimas:

Užrašykite bent tris katalikiškas tradicijas:

.....

.....

.....

*„Žiūrėkite, kokia meile apdovanojo mus Tėvas:
mes vadinamės Dievo vaikai – ir esame!“*

(1 Jn 3:1)

3.

Susipažinimas su Šventuoju Raštu

Katalikai sužino apie Dievą iš Šventojo Rašto ir Tradicijos. Šventąjį Raštą taip vadiname, nes jį sudaro daug šventų knygų. Šventąjį Raštą dar vadiname Biblija. Mūsų Biblijoje iš viso yra 73 knygos. 46 knygos sudaro Senąjį Testamentą ir 27 knygos sudaro Naująjį Testamentą. Šventasis Raštas arba Biblija yra populiariausia knyga pasaulyje. Ji yra išversta į daugiau nei 2000 kalbų. Geriausias būdas susipažinti su Biblija yra paaimti ją į rankas ir skaityti.

SUSIPAŽINIMAS

Šventojo Rašto knygas parašė įvairūs žmonės, įkvėpti Šv. Dvasios. Visas Šventasis Raštas buvo parašytas skirtingu laiku ir skirtingose vietose, maždaug tarp 1000–900 metų prieš Kristų ir iki 100 metų po Kristaus. Biblija turi dvi pagrindines dalis: Seną Testamentą ir Naują Testamentą. Žiūrėkite 87 ir 89 puslapius. Ten rasite skirtukus, kuriuos iškirpsite ir naudosite susipažindami su Biblija.

Senajo Testamento knygos

Susiraskite Pradžios knygą. Ten įdėkite skirtuką, pavadintą „PENKIKNYGĖ“. Pirmos penkios knygos yra Pradžios, Išėjimo, Kunigų, Skaičių ir Pakartoto Įstatymo.

Sekanti knyga po Pakartoto Įstatymo yra Jozuės knyga. Įdėkite skirtuką, pavadintą „ISTORINĖS“. Jozuės knyga, Teisėjų, Rūtos, Samuelio pirma, Samuelio antra, Karalių pirma, Karalių antra, Metraščių pirma, Metraščių antra, Ezros, Nehemijo, Tobito, Juditos, Esteros, Makabėjų pirma ir Makabėjų antra – visos šios knygos yra laikomos istorinėmis. Jeigu negalite rasti Tobito, Juditos ir abiejų Makabėjų knygų, tai reiškia, kad jūsų Šventasis Raštas yra protestantiškas, kuriame šios keturios istorinės knygos gali būti išimtos. Jeigu turite Ekumeninį leidinį, šias knygas surasite „Antrojo kanono knygų“ dalyje. Išminties, Siracido ir Barucho knygos taip pat yra priskiriamos prie „Antrojo kanono knygų“. Protestantų Biblijos Senajame Testamente yra 39 knygos, o katalikų – 46.

Suraskite Jobo knygą. Įdėkite skirtuką, pavadintą „IŠMINTIES“. Šioje grupėje rasite Jobo knygą, Psalmyną, Patarlių, Mokytojų, Giesmių giesmės, Išminties ir Siracido knygas.

Suraskite Izaijo knygą. Įdėkite skirtuką, pavadintą „PRANAŠŲ“. Toje grupėje rasite Izaijo knygą, Jeremijo, Raudų, Barucho, Ezechielio, Danieliaus, Ozėjo, Joelio, Amosos, Abdijo, Jonos, Michėjo, Nahumo, Habakuko, Sofonijo, Agėjo, Zacharijo ir Malachijo knygas.

Visos šitos knygos sudaro Senąjį Testamentą. Jos aiškina Izraelio tautos istoriją prieš Jėzaus Kristaus gimimą. Iš šių raštų mokėsi Jėzus Kristus.

Naujojo Testamento knygos

Antroji pagrindinė Biblijos dalis yra Naujasis Testamentas. Suraskite, kur ji prasideda.

Tada suraskite, kur parašyta: „Evangelija pagal Matą“. Įdėkite ten skirtuką su žodžiu „EVANGELIJOS“. Yra keturios evangelijos: pagal Matą, Morkų, Luką ir Joną. Labai svarbu atmintinai išmokti šių keturių evangelistų vardus. Susipažinkite ne vien tik su šių Evangelijų pavadinimais, bet įsiminkite ir jų seką. Šios Evangelijos bus dažnai cituojamos, todėl jums reikės išmokti greitai reikiamą surasti.

„APAŠTALŲ DARBAI“ seka po Evangelijos pagal Joną. Įdėkite skirtuką su tuo pavadinimu Apaštalo darbu knygos pradžioje. Šita knyga yra priskiriama evangelistui Lukui, bet tradiciškai ji seka po Evangelijos pagal Joną.

Laiškas romiečiams yra pirmoji knyga skyriuje, pavadintame „LAIŠKAI“. Šventas Paulius rašė laiškus skirtingoms bendruomenėms, aiškindamas apie Jėzų kaip Dievą, kaip siųstąjį Dievo Sūnų ir mūsų išganymo kelią. Šventojo Rašto mokytojai nemano, kad pats Paulius visus šiuos laiškus užrašė, bet priskiria jam autorystę. Kiti laišškai priskiriami skirtingiems autoriams. Šv. Pauliaus rašyti yra sekantys laišškai:

romiečiams, Pirmasis ir Antrasis laiškas korintiečiams, galatams, efeziečiams, filipiečiams, kolosiečiams, Pirmasis ir Antrasis laiškas tesalonikiečiams, Pirmasis ir Antrasis laiškas Timotiejui, Titui, Flemonui ir hebrajams. Toliau seka šie laišškai: Jokūbo, Petro pirmasis ir antrasis laiškas, Jono pirmas, antras ir trečias laiškas bei Judo laiškas.

„APREIŠKIMAS JONUI“ yra paskutinioji Biblijos knyga. Čia įdėkite paskutinį skirtuką.

Šventasis Raštas buvo parašytas ne mokslininkams, bet mums visiems. Dievas kalba mums per Šventojo Rašto žodžius. Dabar, kai suskirstėme Bibliją į dalis, pasimokykime, kaip ja naudotis.

Pažiūrėkite į Biblijos turinį. Jūs matote, kad turinyje išvardintos visos knygos ir nurodyti jų puslapiai. Tai mums padės surasti reikiamas citatas. Citatose knygų pavadinimai nurodomi sutrumpinta forma. Pavyzdžiui, nerašoma: Pradžios knygos pirmo skyriaus dvidešimt septinta eilutė, bet Pr 1, 27. Jūsų Biblijose yra nurodyti knygų sutrumpinimai. Svarbu pastebėti, kad ne visi vienodai cituoja Šv. Raštą. Lietuvoje nurodyta citata būtų rašoma – Pr 1, 27, o JAV – Gen 1:27. Šioje knygoje naudosime amerikiečiams įprastą citavimo būdą, rašydami dvitaškį tarp knygos ir eilutės, tačiau su lietuvišku knygos pavadinimo sutrumpinimu.

Suraskite dabar Pr 1:27. Užrašykite:

.....

.....

.....

.....

Ar užrašėte: *Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą, pagal savo paveikslą sukūrė jį; kaip vyrą ir moterį sukūrė juos?*

Dabar suraskite ir užrašykite šią citatą iš Naujojo Testamento: Jn 14:6 (Evangelija pagal Joną, 14 skyrius, 6 eilutė).

.....
.....
.....

Ar užrašėte: *Jėzus jam sako: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuėina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane?*

Pratimas

Apie ką rašoma Senajame Testamente? .....

Apie ką rašoma Naujajame Testamente? .....

Kokia yra pirmoji Senojo Testamento knyga? .....

Kokia yra pirmoji Naujojo Testamento knyga? .....

Ar žinote paskutinės Naujojo Testamento knygos pavadinimą? .....

*„Tu nuo vaikystės žinai šventuosius Raštus,
galinčius tave pamokyti išgelbėjimui per tikėjimą,
kuris yra Kristuje Jėzuje.*

*Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas
mokyti, barti, taisyti, auklėti teisumui,
kad Dievo žmogus taptų tobulas,
pasiruošęs kiekvienam geram darbui.”*

(2 Tim 3:15-17)

4.

Senasis Testamentas

Senajame Testamente rašoma apie Izraelio tautos istoriją su Dievu. Viskas prasidėjo nuo gyvo žodžio, perduodamo iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą, apie tai, kaip ir kada Biblijos žmogus atpažino Dievo veikimą savo istorijoje.

PENKIAKNYGĖ arba TORA

Penkiaknygė yra vadinama Senojo Testamento širdimi.

Pradžios knyga prasideda pasaulio sukūrimo istorijomis.

Jos rašo, kaip atsirado nuodėmė. Jos rašo, kaip Dievas sudarė sandorą su Nojumi ir Abraomu.

Išėjimo knygoje rašoma, kaip Mozė išvedė izraelitus iš Egipto link Pažadėtos žemės.

Kunigų knygoje pristatomos judėjams svarbios nuostatos ir įsakymai.

Skaičių knyga prasideda Izraelio giminių išskaičiavimu, o toliau tęsiama apie 40 metų trukusias Mozės vedamos tautos klajones.

Pakartoto įstatymo knyga tai – Mozės palaiminimas ir priešmirtinis atsisveikinimas su izraelitais, prieš įžengiant jiems į Pažadėtą žemę.

Susipažinkime su Pradžios knyga:

Pradžios knyga 1:1-2:4. Pirmas pasakojimas apie kūrimą. (Perskaitykite).

- Pagrindinės šio skyrelio mintys:
- Dievas tarė ir taip įvyko.
- Viskas, ką Dievas sukūrė, buvo gera.
- Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą.

- ? Kokie klausimai kyla perskaičius šį pasakojimą?
- Kaip šį pasakojimą interpretuotumėte pagal šiuolaikinio mokslo žinias?

Pradžios knyga 2:4-25. Antras pasakojimas apie kūrimą. (Perskaitykite).

Pagrindinės mintys:

- Dievas padarė žmogų iš žemės dulkių.
- Žmogus turi dirbti ir rūpintis Dievo kūrinija.
- Žmogui negera būti vienam.

- ? Kokie klausimai kyla perskaičius šį pasakojimą?
- (Dažnai kyla toks: „Ar vyrai turi vienu šonkauliu mažiau“? Ką jūs manote?)

Pradžios knyga 3. Nuopulis ir pikto kilmė. (Perskaitykite).

Pagrindinės mintys:

- Adomo ir levos nusikaltimas sulaužė santykį tarp jų ir Dievo.
- Dievo nepaklausymo pasekmės: sugriautas Rojus, reikia jį palikti.

? Kas dėl nuopolio buvo kalčiausia(s)?

Perskaičius pirmuosius tris Pradžios knygos pasakojimus, gali kilti nemažai klausimų. Svarbu prisiminti, kad Senasis Testamentas nėra mokslinė knyga. Kada ją rašė, nebuvo žinoma apie iškasenas (pvz. dinosaurus) arba evoliucijos teoriją. Kaip mes galime suderinti Šv. Rašto žodžius su dabartinėmis mokslo žiniomis?

Kiti svarbūs pasakojimai Pradžios knygoje yra šie:

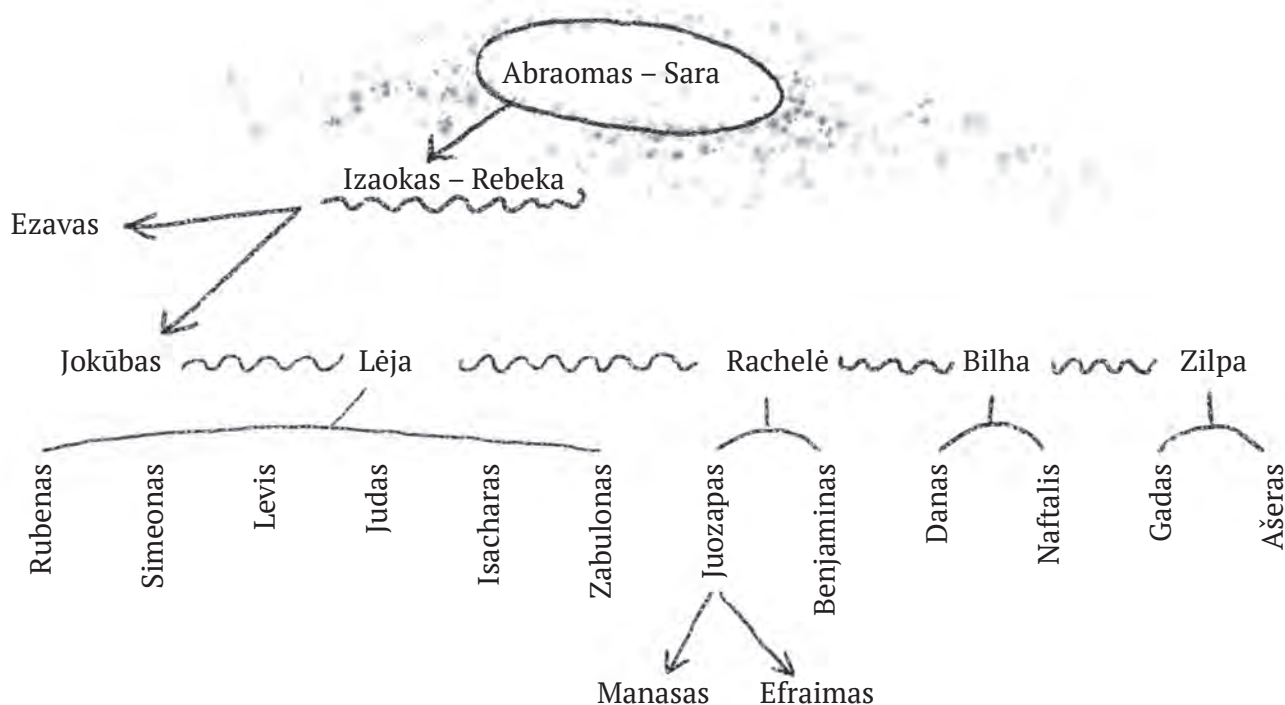
- Kainas nužudo savo brolių Abelį (Pr 4)
- Nojaus arka (Pr 6:9-13)
- Babelio bokštas (Pr 11:1-9)

Penkiaknygėje pasakojama svarbi istorija apie izraelitų tapimą Dievo tauta. Pagrindinis veikėjas buvo Abraomas, kurį Dievas pasiūkė ir tarė: „Aš esu Dievas Visagalis. Aš sudarysiu Sandorą tarp manęs ir tavęs; padarysiu tave be galo gausingą“ (Pr 17:1-2).

Todėl Abraomas yra laikomas tiesioginiu izraelitų protėviu.

Čia yra schema su 12 izraelitų genčių pagal Pradžios 16 – 41 knygas:

Paprastai Levio palikuonys levitai nėra priskaičiuojami prie 12 genčių, o Juozapo palikuonys yra dalinami į dvi gentis – Manašo ir Efraimo. Dėl Juozapo įtakos izraelitai apsigyveno Egipte.

Išėjimo knyga arba Egzodas

Po daugelio metų izraelitai išaugo į didelę tautą. Atsirado faraonas, kuris pradėjo juos apkrauti sunkiais darbais ir liepė visus naujagimius berniukus skandinti Nilo upėje. Viena mama, norėdama išgelbėti savo sūnelį, tris mėnesius jį slėpė namuose. Nebegalėdama jo ilgiau slėpti, paėmė pintinę ir paguldė kūdikėlį tarp nendrių Nilo pakrantėje. Taip prasidėjo Mozės istorija (Iš 1:15-2:10).

Dievas Mozę paskyrė išvesti izraelitus iš Egipto.

Svarbūs momentai:

- Dievas kviečia Mozę (3:1-4:17)
- Bausmės (7:14-12:42)
- Sandora su Dievu prie Sinajaus kalno (19:1-6)
- Dešimt Dievo įsakymų (20:1-17)

☀ Kunių, Skaičių ir Pakartoto įstatymo knygos atskleidžia nuostatus, įstatymus ir detalesnį pasakojimą apie kelionę į Pažadėtą žemę.

ISTORINĖS KNYGOS

Šiose knygose pasakojama apie laikotarpį nuo izraelitų įžengimo į Pažadėtąją žemę (nuo 1225 m. prieš Kristų) iki makabėjų karų pabaigos (apie 135 m. prieš Kristų). Nepaisant izraelitų elgesio, visur matoma juos lydinti Dievo ranka.

IŠMINTIES KNYGOS

Šiose knygose svarstoma apie gyvenimo prasmę. Autoriai vartoja poeziją ir patarles, posakius ir dainas. Jie žvelgia į kančią, teisybę ir melą, blogį ir gėrį.

Pratimas

Perskaitykite 139 psalmę. Kokia pagrindinė mintis?
(Jeigu reikia pagalbos, vėl perskaitykite tik 14-tą eilutę.)

.....

.....

.....

Pratimas

Užrašykite šią Biblijos citatą: Pat 10:9.

.....

.....

PRANAŠŲ KNYGOS

Šešiolika šių knygų pavadintos jose aprašomų pranašų vardais. Septynioliktoje – Raudų knygoje – rašoma apie išgyventą skausmą. Pranašai Dievo vardu kalbėdavo žmonėms. Jie įspėdavo ir sudraudavo paprastus žmones ir valdovus. Jie taip pat pranašaudavo ateitį. Svarbi tema yra Mesijo laukimas.

Paskaitykite šią citatą iš Izaijo knygos (Iz 61:1-2):

„Viešpaties DIEVO dvasia su manimi, nes VIEŠPATS patepė mane, kad neščiau gerąją naujieną vargdieniams. Pasiuntė mane paguosti prislėgtųjų, paskelbti belaisviams laisvės ir atidaryti kalėjimo durų kaliniams. Paskelbti VIEŠPATIES malonės metų.“

Apie ką čia pranašas Izaijas kalba?

Pratimas

Kiekvienoje citatoje yra minimas bent vienas gyvūnas. Perskaitykite ir užrašykite gyvūnų pavadinimus:

Pat 6:6 .....

1Kar 10:22 .....

1Sam 17:36 .....

Jon 2:1 .....

Dan 6:23 .....

Iz 2:20 .....

Pr 22:13 .....

*„Pažvelk į dangų ir suskaičiuok žvaigždes,
jei gali jas suskaičiuoti.*

Tokie gausūs bus tavo palikuonys.“

(Pr 15:5)

5.

Naujasis Testamentas

Naujasis Testamentas kalba apie Jėzų Kristų, įsikūnijusį Dievo Sūnų. Rašoma apie Jo mokymą ir darbus. Evangelijos pasakoja apie Jėzaus kančią ir mirtį, ir Jo mirties reikšmę Prisikėlimo šviesoje. Naujasis Testamentas pasakoja ne apie tai, kas Jėzus buvo, bet kas Jis yra.

KETURIOS EVANGELIJOS

Evangelija reiškia „geroji naujiena“. Šv. Rašte yra keturios Evangelijos. Jų autorystė yra priskiriama Matui, Morkui, Lukui ir Jonui. Evangelijos mums padeda geriau pažinti Jėzų.

Susipažinkime su kiekviena Evangelija.

Matas 1:1-17. (Perskaitykite).

Evangelija pagal Matą prasideda Jėzaus kilmės aprašymu. Evangelistas Matas norėjo parodyti skaitytojams, kad Mesijas arba Dievo išpranašautas išgelbėtojas yra kilęs iš Dovydo giminės. Evangelijoje pagal Matą ypatingas dėmesys skiriamas Jėzaus mokymui.

Morkus 1:1-13. (Perskaitykite).

Evangelija pagal Morkų kalba apie Jėzaus viešąją veiklą. Morkus siekia įtikinti pagonis, kad Jėzus tikrai yra Dievo Sūnus.

Evangelijos pagal Luką

pradžioje skaitome (Lk 1:3): „Taip pat ir aš, rūpestingai viską nuo pradžios ištyręs, nusprendžiau surašyti tau, garbingasis Teofili, sutvarkytą pasakojimą“. Pažvelkite į Jėzaus gyvenimo pagrindinius momentus evangelisto Luko akimis ir atlikite pratimą:

Evangelija pagal Joną skiriasi nuo kitų trijų Evangelijų. Perskaitykite Jn 1:1-14. Ji kitokia, nes lydi skaitytoją į Jėzaus paslaptį.

Pratimas

Perskaitykite citatą ir pagal pavyzdį parašykite, kas vyksta. (Pavyzdys: nr. 1).

1. Lk 2: 1-7 ..... *Jėzaus gimimas*
  2. Lk 3: 21-22 .....
  3. Lk 4: 14-15 .....
  4. Lk 6: 13-16 .....
  5. Lk 19: 28-40 .....
  6. Lk 22: 14-20 .....
  7. Lk 22: 47-53 .....
  8. Lk 23: 33-43 .....
  9. Lk 23: 44-49 .....
  10. Lk 24: 1-12 .....
- Evangelija pagal Luką atskleidžia Jėzaus rūpestį vargšais.

APAŠTALŲ DARBAI

Apaštalų darbai pagal tradiciją priskiriami evangelistui Lukui. Jis rašo apie jaunosios Bažnyčios plitimą pasaulyje. Svarbu susipažinti su:

- Jėzaus žengimu į dangų (Apd 1:6-11)
- Šventosios Dvasios apsireiškimu (Apd 2:1-12)
- Stepono nužudymu ir persekiotoju Sauliumi (Apd 7: 54-8: 3)
- Sauliaus pašaukimu (Apd 9: 1-19)

LAIŠKAI

Trylika laiškų parašė Paulius arba jo pasekėjai. Kiti laiškai priskiriami kitiems autoriams.

Pratimas

Susipažinkime su Pauliaus mintimis. Paulius, pramintas „tautų apaštalu“, savo gyvenimu liudija tai, ką skelbia: Jėzus Kristus jam yra viskas. Suraskite ir perrašykite žemiau nurodytas citatas:

Rom 5:8

.....

Rom 8: 31-32

.....

.....

Ef 2:10

.....

.....

1 Kor 10:24

.....

.....

.....

.....

Kurias jų pritaikote savo gyvenimuose?

APREIŠKIMAS

Apreiškimas apaštalui Jonui yra vilties žinia persekiojamai Bažnyčiai, kuriai žadama Kristaus pergalė.

Pratimas

Perskaitykite Apr 21:1-5. Sužinosite, kaip šitoje knygoje autorius regėjo naująjį Dievo pasaulį.

Visas Šventasis Raštas yra apie Dievo santykį su mumis.

☀ Biblijos paaiškinimas 50-čia žodžių:

Dievas
sukūrė

Adomas atsikando

Nojus
plaukė

Abraomas
palaimintas

Jokūbas
apgaukinėjo

Juozapas sapnavo

Krūmas kalbėjo

Faraonas
kentėjo

Jūra perskirta

Įsakymai
duoti

Žemė
įkurta

Teisėjai lydėjo

Saulius pakvaišo

Dovydas
nugalėjo

Karalystė
padalinta

Pranašai
įspėjo

Žmonės išstremti

Viltis neprarasta

Jėzus
gimė

Pažadas
išpildytas

Pyktis
nukryžiuvo

Tamsą nugalėjo

Dvasia
uždegė

Žodis plito

Dievas liko

„Viskas išeina į gerą mylintiems Dievą.“ (Rom 8:28)

6. Jėzus Kristus (I)

Kartą Jėzus paklausė savo mokinių: „Pasakykite, kuo mane žmonės laiko?“ (Mk 8:27).
Žmonija jau daug šimtmečių bando atsakyti į šitą klausimą. Jis tuo pačiu liečia ir mus.

JĖZAUS VARDŲ REIKŠMĖ

Evangelijos pagal Matą pradžioje angelas atėjo pas Juozapą per sapną ir tarė: „Juozapai, Dovydo sūnau, nebijok parsivesti į namus savo žmonos Marijos, nes jos vaisius yra iš Šventosios Dvasios. Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi Jėzaus vardą, nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių“ (Mt 1:20-21). Tikrinis vardas „Jėzus“ reiškia „išganytojas“ arba „tas, kuris išgelbės“. Jėzaus vardas nebuvo atsitiktinis, bet atskleidžia Jo misiją – Jis išgelbės. Per Jėzų mes būsime išgelbėti iš nuodėmių. Jėzus atpirko visos žmonijos nuodėmes ir jų pasekmes.

JĖZAUS TITULAI

Prie Jėzaus vardo buvo pridėtas dar vienas – **Kristaus** – vardas, kuris reiškia „pateptasis“. Tai – ne pavardė, bet titulas. Po prisikėlimo krikščionių bendruomenė bandė paaiškinti, kas Jėzus yra, naudodama įvairius titulus. Naujajame Testamente tų titulų daugiau nei 50. Pažiūrėkime į dar kelis:

Dievo Sūnus

Dviem iškilmingais momentais Evangelijos perduoda Tėvo žodžius, kuriais Kristus vadinamas Jo „mylimuoju Sūnumi“. Tai įvyko per Jėzaus krikštą: „balsas iš dangaus prabilo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi““ (Mt 3:17) ir per Atsimainymą: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi. Klausykite jo!“ (Mt 17:5).

Viešpats

Seniausias ir paprasčiausias krikščioniškasis tikėjimo išpažinimas yra – „Jėzus yra Viešpats!“. Vadindami Jėzų „Viešpačiu“, pirmieji mokiniai išreiškė savo tikėjimą, jog Jėzus savo prisikėlimu buvo Tėvo išaukštintas ir gavo iš Jo visą valdžią. Šio titulo reikšmė atskleidžia Pauliaus frazę: „Mes turime tik vieną Dievą, Tėvą, iš kurio yra visa ir jame esame mes, ir vieną Viešpatį, Jėzų Kristų, per kurį yra visa ir mes esame per jį“ (1 Kor 8:6). Per Jėzų yra visa.

Tikras Dievas ir tikras žmogus

Jėzus Kristus yra unikalus. Jis priėmė žmogiškąją prigimtį – įsikūnijo. Įsikūnijimas nereiškia, kad Jėzus Kristus tapo iš dalies Dievas, ir iš dalies žmogus, tapdamas kažkokiu dieviškumo ir žmogiškumo mišiniu. Jis tapo tikru žmogumi, likdamas tikru Dievu.

Mūsų racionaliam protui tai nesuvokiama, nes šita tikrovė yra slėpinys.

Pratimas

Perskaitykite apie Lozorius mirtį (Jn 11:17-19, 34-41, 43-44).
Kas šiame pasakojime rodo Jėzaus žmogiškumą? Kas rodo Jo dieviškumą?

Žodis

„Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų“ (Jn 1:14). Jėzus yra įsikūnijęs Dievo Žodis. Jėzaus vienybė su Dievu nėra vien tik tai, kad Jis kalba Dievo žodžiais ir daro Dievo darbus, bet tai, kad Jėzus yra tas Žodis. Nėra jokio pasidalinimo tarp to, ką Jėzus sako ir ką Jis daro. Viskas yra vienas ir tas pats.

Pratimas

„Aš esu!“ yra Evangelijoje pagal Joną būdinga apreiškimo formulė, kuri aiškina, kas yra Jėzus žmonėms. Sutinkamos septynios šios formulės. Perskaityt pasvarstykite, ką Jėzus nori apie save pasakyti:

1. „Aš esu gyvybės duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetrokš“ (Jn 6:35).
2. „Aš – pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą“ (Jn 8:12).
3. „Aš esu vartai. Jei kas eis per mane, bus išgelbėtas“ (Jn 10:9).
4. „Aš – gerasis ganytojas. Geras ganytojas už avis guldo gyvybę“ (Jn 10:11).
5. „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, nors ir numirtų, bus gyvas“ (Jn 11:25).
6. „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuėina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane“ (Jn 14:6).
7. „Aš esu vynuogis, o jūs šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas duoda daug vaisių; nuo manęs atsiskyrę, jūs negalite nieko nuveikti“ (Jn 15:5).

JĖZAUS MISIJA

Jėzus 30 metų gyveno nesiskelbdamas viešumoje. Jis gyveno normalų gyvenimą ir taip pašventino mūsų kasdienybę. Jo viešas gyvenimas prasidėjo krikštu – Jono Krikštytojo rankomis. Jėzui nereikėjo krikšto, bet per savo krikštą Jis paniro į visos žmonijos nuodėmės istoriją. Tai buvo Jo ženklas mums: kad mus atpirktų, Jis panirsiąs į mirtį, bet savo Tėvo galia būsiąs vėl prikeltas gyventi. * (pagal *You cat* #86 ir 87).

Šventosios Dvasios įkvėpimu, Jėzus išėjo į dykumą, kur pragyveno 40 dienų. Dykumoje jis pasninkavo ir meldėsi. Jis išėjo į dykumą, kad atvertų save Dievo valiai ir pasiruoštų savo misijai – skelbti Dievo Karalystę ir būti tos Karalystės gyvas ženklas.

Dievo Karalystė

Jėzus siekė paaiškinti Dievo Karalystės slėpinį, naudodamas kasdieninio gyvenimo pavyzdžius. Jis norėjo savo klausytojus išmokyti Karalystės ženklus įžvelgti dabartyje ir padėti žmonėms pasiruošti amžinajam gyvenimui.

Pratimas

1. Perskaitykite nurodytą citatą.
2. Perskaitytę padiskutuokite, ką Jėzus mėgina mus pamokyti apie Dievo Karalystę.
3. Pritaikykite palyginimą dabartiniam pasauliui.

☀ *Beširdis tarnas* (Mt 18:23-35)

☀ *Gailestingasis samarietis* (Lk 10:29-37)

Jėzus ne vienas skleidė žinių apie Dievo Karalystę. Jis rinkosi kitų žmonių pagalbą, parodydamas, kad visi esame tos Dievo Karalystės dalis ir turime būti tos Karalystės ženklas. Iš pradžių Jėzus pakvietė 12 apaštalų, tai buvo: Simonas Petras, Andriejus, Jokūbas vyresnysis, Jonas, Pilypas, Baltramiejus, Tomas, Matas, Jokūbas, Tadas, Simonas Kananietis ir Judas Iskarijotas. Mokiniių skaičius pradėjo didėti. Prisijungė ir moterų, pavyzdžiui, „Marija, vadinama Magdalena, <...> Joana, Zuzana ir daug kitų moterų, kurios šelpė juos savo turtais“ (Lk 8:3).

Mes irgi esame kviečiami būti Jėzaus Kristaus mokiniais. Mums tereikia mylinčios širdies ir darbščių rankų. Iš to, kaip mylime vieni kitus, pažins, kad esame jo mokiniai.

*„Iš tiesų Dievo karalystė
nėra valgis ar gėrimas,
bet teisumas, ramybė ir džiaugsmas
Šventojoje Dvasioje.“
(Rom 14:17).*

7. Jėzus Kristus (II)

Mes tikime, kad Geroji Naujiena yra apie Jėzų Kristų. Gerosios Naujienos centre yra Jėzus Kristus – Dievo Sūnus, Jo gyvenimas, mirtis ir prisikėlimas.

Jėzaus gyvenimą, mirtį, prisikėlimą ir įžengimą į dangų mes išpažįstame „Tikėjimo išpažinime“:

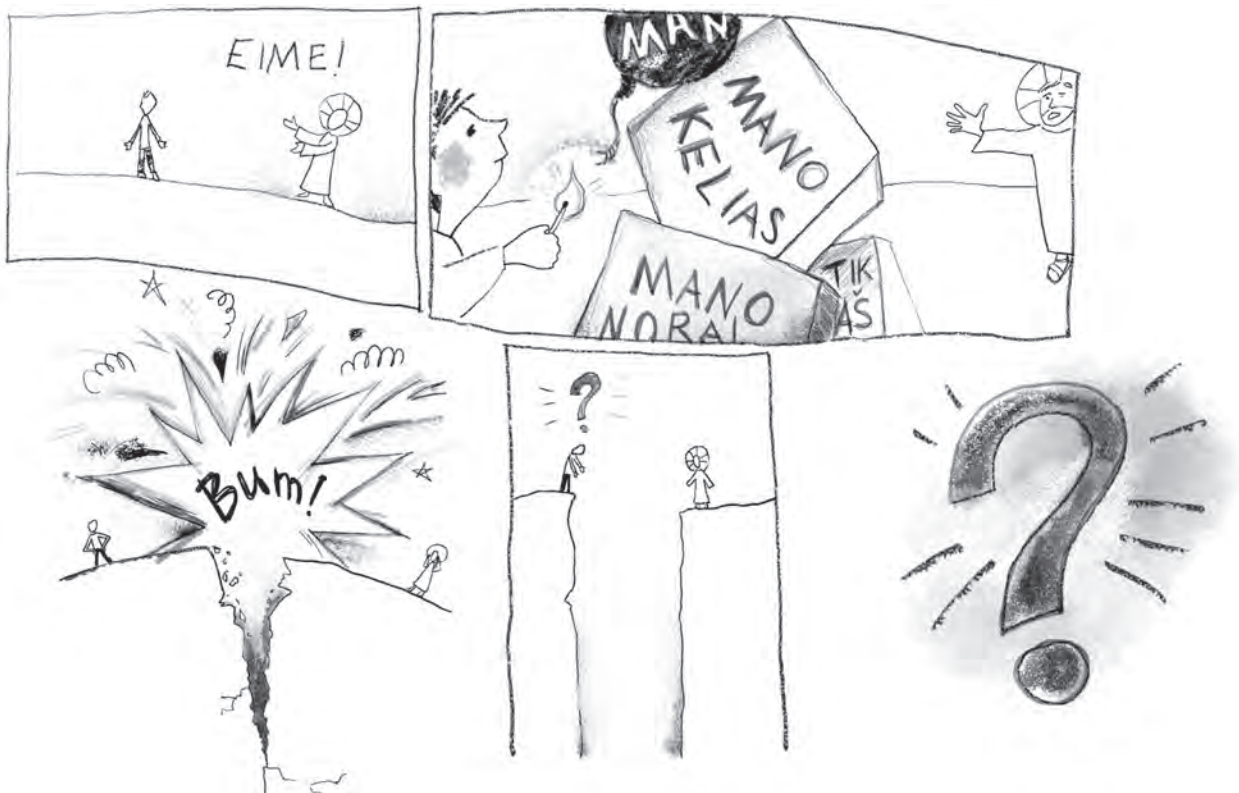
„Jis dėl mūsų, žmonių, dėl mūsų išganymo nužengė iš dangaus, Šventosios Dvasios veikimu priėmė kūną iš Mergelės Marijos ir tapo žmogumi. Valdant Poncijui Pilotui, jis dėl mūsų buvo prikaltas prie kryžiaus, nukankintas ir palaidotas. Kaip Šventajame Rašte išpranašauta, trečiąją dieną prisikėlė iš numirusių. Įžengė į dangų ir sėdi Dievo Tėvo dešinėje. Jis vėl garbingai ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti ir viešpataus per amžius.“

Savo mirtimi ir prisikėlimu Kristus mus išlaisvino iš nuodėmės ir atvėrė kelią į naują gyvenimą. Prisikėlimas yra esminė mūsų tikėjimo tiesa.

NUODĖMĖ

Nuodėmė yra Dievo malonės atsisakymas. Tai yra nusigręžimas nuo paties Dievo:

Kad išgelbėtų mus nuo nuodėmės, Dievas pats tapo žmogumi, prisiėmė žmogaus gyvenimą, kuris baigėsi tragiškai – Jo mirtimi ant kryžiaus.

SAVAITĖ, KURI SUKRĖTĖ PASAULĮ! -----

Susipažinkite su įvykiais, kurie vyko prieš Jėzaus mirtį.

Jėzus įžengia į Jeruzalę (Mt 21:1-11; Mk 11:1-10; Lk 19:28-44; Jn 12:12-19)

Jeruzalė buvo žydų religinis centras. Ten buvo pagrindinė šventykla. Kai Jėzus įžengė į tą miestą, žmonės su palmių šakomis rankose garsiai šaukė: „Osana! Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu – Izraelio Karaliui!“ (Jn 12:13)

Jėzus išvaiko prekeivius (Mt 21:12-17; Mk 11:15-18; Lk 19:45-48)

Įžengęs į Jeruzalę, Jėzus nuėjo į šventyklą, kurioje, pamatęs prekyautojus, supykęs išvarė juos: „Mano Namai vadinasi maldos namai, o jūs pavertėte juos plėšikų lindyne!“ (Mk 11:18)

„Tai išgirdę, aukštieji kunigai ir Rašto aiškintojai tarėsi, kaip jį pražudyti“ (Mk 11:18).

Paskutinė vakarienė (Mt 26:17-30, Mk 14:12-26, Lk 22:7-23, Jn 13:1-35)

Jėzus su apaštalais susirinko atšvęsti Velykų vakarienę. Vakarienės metu Jėzus mazgojo kojas savo mokiniams ir aiškino, kodėl taip elgiasi: „Jei tad aš – Viešpats ir Mokytojas – numazgojau jums kojas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti. Aš jums daviau pavyzdį, kad ir jūs darytumėte, kaip aš jums dariau“ (Jn 13:14-15).

Šitą momentą kartojame per Didžiojo ketvirtadienio apeigas.

Kitos trys Evangelijos nerašo apie kojų plovimą. Jos rašo apie Naują Sandorą, įamžintą tą vakarą: „Paėmęs duonos, jis padėjo, laužė ją ir davė apaštalams, tardamas: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Tai darykite mano atminimui.“ Lygiai taip po vakarienės jis paėmė taurę, sakydamas: „Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujyje, kuris už jus išliejamas.“ (Lk 22:19-20).

Šita sandora prisimenama *per kiekvienas šv. Mišias*.

Naujasis įsakymas (Jn 13:34-35)

„Aš jums duodu naują įsakymą, kad jūs vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs taip mylėtumėte vienas kitą! Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus.“

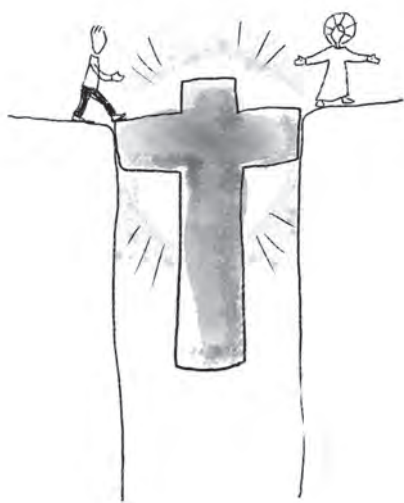
KRYŽIAUS KELIAI -----

Kryžiaus kelio stotys yra vienas būdų, kuriuo naudodamiesi galime išpažinti savo tikėjimą ir prisiminti Kristaus kančią, nukryžiuvimą ir mirtį. Bažnyčiose būna įrengtos stacijos – stotelės, kuriose atvaizduojama Kristaus kančia ir įvairūs kančios etapai. Kryžiaus kelią sudaro įžanga, 14 stočių ir pabaiga. Jos struktūra yra sekanti: visų pirma skelbiama stotis. Po to skamba aklamacija – „Garbiname Tave, Viešpatie Jėzau Kristau, ir šloviname Tave“, tuomet atsakoma – „Kad šventuoju kryžiumi atpirkai pasaulį“. Po to seka pamąstymas, kuris pasibaigia žodžiais – „Pasigailėk mūsų Viešpatie“, ir kuriam atkartojama – „Pasigailėk mūsų“.

Kryžiaus kelio pamaldumo praktika jau vyksta šimtmečiais. Kadangi iš 14 tradicinių stočių tik aštuonios yra pagrįstos Šventuoju Raštu, šv. popiežius Jonas Paulius II, 1991 metais įsteigė ir kitą – Biblinę Kryžiaus kelio versiją. Pažiūrėkite į lentelę:

TRADICINĖ	BIBLINĖ
I Jėzus nuteisiamas mirti	Jėzus Getsemanėje (Lk 22:39-46)
II Jėzui uždedamas kryžius	Jėzus suimtas (Lk 22:47-48)
III Jėzus parpuola pirmą kartą	Jėzus teismo taryboje (Lk 22:66-71)
IV Jėzus susitinka savo motiną	Petras išsigina Jėzaus (Mt 26:69-75)
V Simonas Kirėnietis padeda Jėzui nešti kryžių	Jėzus pas Pilotą (Mk 15:1-5, 15)
VI Veronika nušluosto Jėzui veidą	Jėzus plakamas ir uždedamas erškėčių vainikas (Jn 19:1-3)
VII Jėzus parpuola antrą kartą	Jėzus neša savo kryžių (Jn 19:6, 15-17)
VIII Jėzus susitinka moteris iš Jeruzalės	Simonas Kirėnietis padeda Jėzui nešti kryžių (Lk 23:26)
IX Jėzus parpuola trečią kartą	Jėzus susitinka moteris iš Jeruzalės (Lk 23:27-31)
X Jėzus išrengiamas	Jėzus prikalamas prie kryžiaus (Lk 23:33)
XI Jėzus prikalamas prie kryžiaus	Dangaus karalystės pažadas nusikaltėliui (Lk 23:39-43)
XII Jėzus miršta ant kryžiaus	Jėzus ir jo motina (Jn 19:25-27)
XIII Jėzus nuimamas nuo kryžiaus	Jėzaus mirtis (Lk 23:44-46)
XIV Jėzus palaidojamas	Jėzus palaidojamas (Lk 27:57-60)

PRISIKĖLIMAS (VELYKOS)

Jėzaus mirtis nebuvo Jo gyvenimo pabaiga. Jėzus Kristus buvo prikeltas iš numirusiųjų. Jis perėjo iš mirtingo į visai kitą gyvenimą anapus laiko ir erdvės.

Savo mirtimi Kristus mus išlaisvino iš nuodėmės. Savo mirtimi ir prisikėlimu Jis mums parodė begalinį Dievo gailestingumą ir atvėrė kelią į naują gyvenimą:

*„O jei Kristus nebuvo prikeltas,
tai tuščias mūsų skelbimas
ir tuščias jūsų tikėjimas.“*

(1 Kor 15:14)

8.

Šventoji Dvasia

Kristaus mirtis ir prisikėlimas mums nieko neduotų, jei mūsų nebūtų pasiekęs jų vaisius – Šventoji Dvasia. Per paskutinę vakarienę Jėzus tarė savo mokiniams:

„Aš prašysiu Tėvą, ir jis duos jums kitą Globėją, kuris liktų su jumis per amžius... O Globėjas – Šventoji Dvasia, kurį mano vardu Tėvas atsiųs, – jis išmokys jus visko ir viską primins, ką esu jums pasakęs“ (Jn 14:16, 26).

Kai Kristus įžengė į dangų, jo mokiniai laukė pažadėto Globėjo. Atėjus Sekminių dienai,

„staiga iš dangaus pasigirdo ūžesys, tarsi pūstų smarkus vėjas. Jis pripildė visa namą, kur jie sėdėjo. Jiems pasirodė tarsi ugnies liežuviai, kurie pasidaliję nusileido ant kiekvieno iš jų. Visi pasidarė pilni Šventosios Dvasios ir pradėjo kalbėti kitomis kalbomis, kaip Dvasia jiems davė prabilti“ (Apd 2:2-4).

Septintą sekmadienį po šv. Velykų krikščionys švenčia liturginę šventę – Sekmines. Ši šventė vadinama Bažnyčios gimtadieniu, nes, veikiami Šventosios Dvasios, Jėzaus mokiniai sustiprėjo ir pasidarė drąsiais Kristaus liudytojais.

ŠVENTOSIOS DVASIOS SIMBOLIAI

Simboliai yra priemonė, padedanti įvardyti Šventosios Dvasios veikimą mumyse.

Štai keletas simbolių:

Vanduo

Vanduo simbolizuoja Šventosios Dvasios veikimą Krikšto metu. Krikšto vanduo ženklina, kad mūsų gimimas dieviškajam gyvenimui mums duodamas Šventoje Dvasioje. „Mes visi buvome pakrikštyti vienoje Dvasioje, kad sudarytume vieną kūną“ (1 Kor 12:13).

Ugnis

Ugnis uždega mūsų meilę Jėzui, troškimą Jam ir kitiems tarnauti ir kurti Dievo Karalystę šioje žemėje. Sekminių rytmetį „tarsi ugnies liežuviai“ Šventoji Dvasia nusileido ant mokinių.

Vėjas

Evangelijoje pagal Joną Jėzus kartą kalbėjo su Nikodemu ir paaiškino Šventąją Dvasią šitaip: „Vėjas pučia, kur nori; jo ošimą girdi, bet nežinai, iš kur ateina ir kurlink nueina. Taip esti ir su kiekvienu, kuris gimė iš Dvasios“ (Jn 3:8).

Balandis

Kristui išbridus iš upės, kur Jį pakrikštijo šv. Jonas Krikštytojas, Šventoji Dvasia pasirodė balandžio pavidalu ir nusileido ant Jo. Krikščioniškoje tradicijoje balandis yra Šventosios Dvasios simbolis.

Patepimas

Patepimas aliejumi taip pat yra Šventosios Dvasios ženklas. Jis simbolizuoja pačios Šventosios Dvasios galią. Galią, kuri stiprina mūsų tikėjimą, mūsų viltį ir meilę.

Kiekvienas šių Šventosios Dvasios simbolių rodo Dievo artumą. Šventoji Dvasia yra Dievas tarp mūsų: pradžioje, dabar ir per amžius.

ŠVENTOSIOS DVASIOS DOVANOS – – –

Šventoji Dvasia pakviečia žmones atverti savo širdis ir tarnauti Bažnyčiai. Ji suteikia dovanas, kurios leidžia mums tapti ypatingais Dievo įrankiais šiame pasaulyje. Apie Šventosios Dvasios dovanas pranašas Izaijas skelbė, kad Izraelio Mesijas bus apdovanotas „išminties ir įžvalgos dvasia, patarimo ir narsumo dvasia, pažinimo ir Viešpaties baimės dvasia; jo džiugesys bus Viešpaties baimė“ (Iz 11:2-3). Verčiant šią citatą į lotynų kalbą, vietoje du kartus pasikartojančios frazės „Viešpaties baimės dvasia“, buvo pridėta „maldingumo dvasia“. Panagrinėkime šias dovanas:

Išmintis

Išminties dovana mums padeda viską matyti taip, kaip Dievas mato. Jos dėka į įvairius dalykus, skirtingas situacijas ir žmones mes galime žvelgti meilės akimis. Ši dovana leidžia pastebėti mūsų pačių klaidas, ji padeda mums ieškoti naujų kelių, suteikia stiprybės išlikti ramiems.

Supratimas

Supratimo dovana apšviečia protą, padeda įžvelgti tikėjimo tiesų prasmę. Ši dovana padeda mums suprasti, kaip galime pasitarnauti kitiems.

Patarimas

Patarimo dovana padeda teisingai spręsti. Rodo, kaip reikia rinktis gėrį, o ne blogį.

Tvirtumas

Tvirtumo dovana suteikia jėgų nugalėti pagundas. Ji taip pat teikia malonę ginti savo tikėjimą ir viešai išpažinti Dievą.

Pažinimas

Pažinimas dovana leidžia mums suprasti dangaus Tėvo valią. Ji parodo tikrąją dalykų vertę ir padeda viskuo naudotis Dievo garbei ir mūsų išganymui.

Dievo baimė

Dievo baimės dovana reiškia, kad atsiduodame Dvasios vedimui, kuri nukreipia mus nuo blogio, priešingo meilei.

Maldingumas

Maldingumo dovana pripildo mus meile, iš mūsų sklindančia kitiems. Ji skatina ir padeda panašėti į dangiškąjį Tėvą.

*Šventosios Dvasios dovanos
yra teikiamos dalinimui.
Jos turi būti naudojamos
padėti kitiems.*

Pratimas

Malda, prašant Šventosios Dvasios dovanų, ir klausimai:

- **Šventoji Dvasia, suteik išminties Dievą mylėti labiau už viską ir daryti gera.**
Kokių klausimų aš turiu apie gyvenimą? Kaip Jėzus gali man padėti?
- **Šventoji Dvasia, suteik mums *supratimo* dovaną, kuri mus apšviestų tiesos šviesa.**
Ko Dievas iš manęs nori? Kaip Dievas nori, kad mes gyventume?
- **Šventoji Dvasia, suteik mums *patarimo* dovaną, kad teisingai spręstume ir visada pasirinktume tai, kas veda prie gėrio.**
Kada aš pasirinkau teisingai pasielgti, žinodamas, kad tai yra gera?
- **Šventoji Dvasia, suteik mums *tvirtumo*, kad būtume drąsūs, kai mums sunku.**
Koks Jėzaus mokymas yra man sunkiausias?
- **Šventoji Dvasia, suteik mums žinojimo, kad geriau pažintume Dievą ir save.**
Ką aš žinau apie Jėzų ir jo mokymą?
- **Šventoji Dvasia, suteik mums *pamaldumo*, kad galėtume savo širdis kelti į Dievą maldoje ir gyventi pagal savo tikėjimą.**
Kaip aš rodau pagarbą Dievui?
- **Šventoji Dvasia, padėk mums *su nuostaba prisiminti Dievo gerumą* ir vengti visokio blogio. Amen.**
Kada ir kur aš jaučiuosi arčiausiai Dievo?

ŠVENTOSIOS DVASIOS VAISIAI

Šventosios Dvasios vaisiai – tai gerosios ypatybės, kurias Šventoji Dvasia išugdo mumyse, jeigu leidžiamės jos veikiami. Šv. Paulius apie jas rašo šitaip:

„Dvasios vaisius yra meilė, džiaugsmas, ramybė, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė, romumas ir susivaldymas“ (Gal 5:22-23). Pažiūrėkime į šiuos vaisius:

Meilė

Meilė yra išstvermingai mylėti, gerbti ir branginti Dievą bei artimą. Perskaitykite 1 Kor 13:4-7.

Kokius žodžius šv. Paulius naudoja apibūdinti meilę?

Džiaugsmas

Džiaugsmas – tai vidinė nuostata šviesiai laikytis Dievo prieglobstyje. Perskaitykite Ps 28:7.

Kas džiugina širdį?

Ramybė

Ramybė reikia taikingai sugyventi su Dievu, žmonėmis ir savimi. Perskaitykite Jn 14:27.

Kas duoda man savo ramybę?

Kantrumas

Kantrumas padeda iš meilės išlaikyti pausiausvyrą, kai liūdna, nepatogu ir sunku. Perskaitykite Pt 15:32.

Ką ši patarlė sako apie kantrumą?

Malonumas

Malonumas padeda su meile išklaudyti, padėti ir patarnauti. Perskaitykite Ef 4:31-32.

Ar verčiau būti šiurkščiam ar maloniam?

Gerumas

Gerumas ugdo teisingumą, padeda laikytis tiesaus kelio, nors aplinka ir klaidintų. Perskaitykite Rom 7:18-21.

Kodėl šv. Pauliui buvo sunku būti geram?

Ištikimybė

Ištikimybę rodome Dievui, asmenims, šeimai, bendruomenei ir sau. Perskaitykite Lk 22:39-42.

Jėzus prašosi pagalbos, bet lieka ištikimas savo misijai. Ar suprantate, kokia ta misija buvo?

Romumas

Romumas tai reiškia rasti vidinę išeitį, kai būna sunku ar nesiseka. Perskaitykite Mt 11:29.

Ko Jėzus iš mūsų prašo ir kodėl?

Susivaldymas

Susivaldymas reiškia nepasiduoti kūno geismams. Perskaitykite Pat 25:28.

Žmogus, kuriam trūksta susilaikymo yra kaip kas?

Šventosios Dvasios vaisiai rodo, kad Dievas iš tikrųjų veikia krikščionio gyvenime.

*„Jei gyvename Dvasia,
tai ir elkimės pagal Dvasią.“*

(Gal 5:25)

9. Bažnyčia

Šventosios Dvasios veikimu, Bažnyčia „gimė“ per Sekmines. Šventoji Dvasia skatina jos augimą ir primena jos misiją. Žodis „Bažnyčia“ reiškia „sušauktieji“.
Mes visi, kurie buvome pakrikštyti, esame sušaukti būti nariais toje tikinčiųjų bendruomenėje.

BAŽNYČIA – PASTATAS

Šiuolaikiniam žmogui žodis „bažnyčia“ dažniausiai asocijuojasi su pastatu, kur žmonės eina pasimelsti. Bažnyčia iš mažosios raidės – tai tas pastatas, ta institucija.

Pratimas

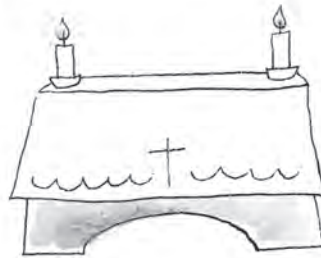
Yra svarbu susipažinti su bažnyčios aplinka. Bažnyčioje yra daug ženklų, primenančių Dievą ir Jo veikimą. Pasi-
vaikščiokite po bažnyčią ir suraskite sąrašė nurodytus dalykus. Sujunkite paveiksluką su teisingu paaiškinimu.

Garbingiausioje vietoje,
primena Kristaus
beribę meilę iki mirties

Prie kurio skelbiamas
Dievo žodis

Primenantis
Kristaus kančią

Centrinis stalas,
prie kurio švenčiama
Eucharistija

Vieta, kur saugoma
konsekuota
Eucharistijos duona

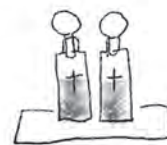
Būna prie
bažnyčios įėjimo,
kur persižegnojame

Indas arba baseinas,
kur vyksta krikštai

Pašventinti vyskupo
ir naudojami
sakramentams

Prie Tabernakulio visada
deganti raudona švieselė

Didelė ir išpuošta,
simbolizuojanti
prisikėlusį Kristų

BAŽNYČIA – GYVIEJI ŽMONĖS

Bažnyčia yra daugiau nei pastatas, nes ji yra slėpinys, kurį sudaro ir žmogiškasis, ir dieviškasis elementai. Naujajame Testamente tikinčiųjų bendruomenė vaizduojama šitaip:

Dievo tauta

„O jūs esate išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, įsigytoji liaudis, pašaukta išgarsinti šlovingus darbus to, kuris pašaukė jus iš tamsybių į savo nuostabią šviesą“ (1 Pt 2:9). Bažnyčia yra Dievo tauta, kuri liudija vieną tikėjimą, kad Kristus mirė, prisikėlė ir vėl ateis.

Kristaus kūnas

„Kaip vienas kūnas turi daug narių, o visi nariai, nepaisant daugumo, sudaro vieną kūną, taip ir Kristus... Jūs esate Kristaus kūnas, o pavieniui – jo nariai“ (1 Kor 12:12, 27). Jėzus Kristus yra Bažnyčios galva, o mes esame jos kūnas, paskirtas atlikti Dievo darbus šioje žemėje.

Šventosios Dvasios šventovė

Katekizme randame šv. Augustino citatą, paaiškinančią Bažnyčios kaip Šventosios Dvasios šventovės vaidmenį: „Kas mūsų dvasia, kitaip sakant, siela, yra mūsų kūno nariams, taip Šventoji Dvasia – Kristaus nariams, Kristaus kūnui, tai yra Bažnyčiai“ (KBK 797). Dvasia gyvena ir vadovauja toje bendruomenėje, kurią vadiname Bažnyčia. Dvasia teikia malones ir charizmas, kurios praturtina Bažnyčią ir visą pasaulį.

Viena

Yra tik vienas Jėzus Kristus, todėl gali būti tik vienas Kristaus Kūnas. Jėzus savo Bažnyčią pastatė ant apaštalų pamato. Apaštalui Petruvi Jėzus numatė ypatingą rolę: „Ir aš tau sakau: tu esi Petras – [uola]; ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės“ (Mt 16:18). Jėzus paskyrė Petrą aukščiausiu Bažnyčios autoritetu (popiežiumi). Popiežiaus tarnyba yra viena iš Bažnyčios pamatų.

Šventa

Bažnyčia yra šventa, kadangi Dievas yra šventas ir Bažnyčioje veikia. Per Krikštą mes esame kviečiami rodyti Dievo meilę kitiems.

Katalikiška – visuotinė

Graikų kalboje *katholon* reiškia visuotinis. Bažnyčia yra visuotinė, nes Kristus pašaukė skelbti Gerąją Naujieną visiems.

Apaštalinė

Bažnyčia yra apaštalinė, nes sieja savo pradžią su apaštalais ir, Šventosios Dvasios vedama, saugo ir skelbia jų mums perduotą mokslą. Kadangi Jėzus suteikė Petruvi pirmą vietą tarp apaštalų, popiežius, arba Petro įpėdinis, yra Bažnyčios aukščiausias autoritetas.

Kas yra dabartinis popiežius?

BAŽNYČIOS ĮSAKYMAI

Yra penki Bažnyčios įsakymai. Jie ne liepia ar draudžia, ką nors daryti, o tik primena naudotis per Bažnyčią gaunamomis Dievo dovanomis:

1. Sekmadeniais ir per šventes dalyvauk šventose Mišiose.
2. Bent kartą per metus atlik išpažintį.
3. Bent apie Velykas priimk šventąją Komuniją.
4. Švęsk Bažnyčios įsakytas šventes.
5. Laikykis nustatytų pasninkų.

PARAPIJA – ĮSIJUNGIMAS Į BAŽNYČIOS GYVENIMĄ

Kaip šeima yra žmonių bendruomenės mažasis vienetas, taip parapija yra tikinčiųjų bendruomenės mažasis vienetas. Lietuviams, išsisklaidžiusiems taip plačiai po pasaulį, svarbu įsijungti į bažnytinės bendruomenės gyvybinę srovę skaitymu, veikla, kūrybingumu. Ypač svarbu jaunimui atvirai, laisvai, nuoširdžiai, jautriai atsiverti Kristui ir naujoms galimybėms, tampant aktyviais Bažnyčios nariais.

Pratimas

Atsakykite į šiuos klausimus:

1. Kokioje parapijoje buvai pakrikštyta(s)? .....
2. Kokioje parapijoje priėmėi Pirmą Šventąją Komuniją? .....
3. Kokiai parapijai dabar priklausai? .....
4. Kur dažniausiai dalyvauji šv. Mišiose sekmadieniais? .....
5. Aprašyk vieną parapiją, kurioje labiausiai patiko ir kodėl. ....
.....
.....
- 6 Kodėl parapija yra svarbi mūsų tikėjimo brendimui?
.....
.....

„Jėzus pakėlė akis į dangų ir prabilo:

„...tegel visi bus viena!

Kaip tu, Tėve, manyje ir aš tavyje,

tegel ir jie bus viena mumyse,

kad pasaulis įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs.“ (Jn 17:1, 21)

10. Marija ir kiti šventieji

Visi tikintieji sudaro vieną kūną Kristuje. Todėl Bažnyčia pripažįsta šventųjų bendravimą. Tai – bendravimas visų žmonių – mirusių ir gyvųjų.

MARIJA

Marija, Jėzaus Kristaus ir Bažnyčios Motina, yra tikėjimo ir meilės pavyzdys.

Susipažinkime su ja, perskaitydami Lk 1:26-56.

Marija nuolankiai priėmė angelo Gabrieliaus atneštą žinią, ji atsakė „Taip“, visiškai pasitikėdama Dievo valia. Marija, būdama Jėzaus Motina, tuo pačiu tampa ir mūsų Motina. Ji niekada nenustoja mūsų mylėti, o mes galime į ją kreiptis, kai mums reikia motiniškos pagalbos.

Apie Mariją yra paskelbtos keturios tikėjimo tiesos:

1. Ji yra Dievo Motina.

2. Marija yra nekaltoji Mergelė.

Tai reiškia, ji neturėjo santykių su jokių vyrų, bet tapo motina.

3. Jos buvo nekaltasis prasidėjimas.

Marija buvo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės.

Ji neturėjo polinkio daryti bloga.

4. Ji buvo paimta į dangų su kūnu.

Marija yra mūsų Motina, todėl privalome ją gerbti.

Bažnyčia Marijai skiria šiuos dalykus:

Piligrimines vietas

• Šiluvoje Marija apsireiškė 1608 metais.

Tai vienas pirmųjų Marijos apsireiškimų Europoje.

• Aušros Vartai yra populiariausia

Marijos šventovė Lietuvoje.

Šventės

• Gruodžio 8 d. yra Nekaltojo Prasidėjimo šventė.

• Rugpjūčio 15 d. yra Švč. Mergelės Marijos

Ėmimo į Dangų šventė (Žolinė).

Giesmės

- Marija, Marija, skaisčiausia lelija.
- Sveika Marija, Motina Dievo.

Maldos

- Sveika, Marija, malonės pilnoji! Viešpats su Tavimi! Tu pagirta tarp moterų ir pagirtas Tavo sūnus – Jėzus. Šventoji Marija, Dievo Motina, melsk už mus, nusidėjėlius, dabar ir mūsų mirties valandą. Amen.
- Rožinis

KAS YRA ŠVENTIEJI?

Plačiausia prasme visi pakrikštytieji yra šventieji. Visi, esantys danguje, yra „šventi“. Sakydami „šventasis“, dažniausiai turime mintyje kanonizuotus arba, kitaip tariant, Bažnyčios pripažintus šventus žmones. Visi esame kviečiami į šventumą ir kiekvienas iš mūsų turime nueiti savo asmeninį kelią.

Tačiau buvo ir yra žmonių, kurie šioje žemėje buvo išskirtiniai. Jie gyveno ir gyvena tokioje vienybėje su Kristumi, kad Bažnyčia juos parinko būti gyvenimo pavyzdžiais mums:

Šv. Brunonas Bonifacas Kverfurtietis

Šventasis Brunonas (974–1009) buvo Bavarijos žemės saksų grafų sūnus, kuris tapo misionieriumi arkivyskupu. Jis savo misionierišką veiklą vykdė pagonių kraštuose. 1009 metais jam pavyko pakrikštyti lietuvių kunigaikštį Netimerą ir jo pavaldinius. Netrukus po to šv. Brunoną nužudė prie Kijevo Rusios–Lietuvos sienos.

Šio misionieriaus žūtis buvo aprašyta Kvedlingburgo kronikoje. Tokiu būdu Lietuvos vardas pirmą kartą buvo paminėtas rašytiniuose šaltiniuose.

Šv. Kazimieras

Šventasis Kazimieras (1458–1484) buvo Kazimiero III Jogailaičio, Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio sūnus. Jis turėjo tapti Lenkijos karaliumi ir Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu. Šv. Kazimieras atsižadėjo žemiškųjų malonumų. Jis nesivaikė turtų ir didybės, bet pasižymėjo neturto meile ir jautrumu vargšams ir ligoniams. Šv. Kazimieras darbais įrodė, kad norint sekti Kristų, reikia visą save atiduoti kitiems. Jis mirė nuo džiovos 1484 m. kovo 4 d. Jo palaikai palaidoti Vilniaus arkikatedroje.

1602 m. šv. Kazimieras buvo paskelbtas šventuoju. Jis yra Lietuvos ir jaunimo globėjas. Jo vardas yra pavadinta Kaziuko mugė.

Palaimintasis Jurgis Matulaitis

Palaimintasis Jurgis Matulaitis gimė 1871 m. balandžio 13 d. Gyvendamas nepaprastai sunkiomis sąlygomis, kamuojamas kaulų tuberkuliozės, palaimintasis nuo pat kunigystės pradžios įsitraukė į veiklą už tikrą žmonių laisvę. Jis pasirinko ypatingą kovos būdą – nugalėti blogį gerumu. Palaimintasis Jurgis Matulaitis atnaujino marijonų vienuoliją, įsteigė Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdienių seserų kongregaciją ir padėjo

vargšams. Nuolat aukojosi dėl kitų. Savo dienoraštyje pal. Jurgis Matulaitis rašė: „Dievas <...> tegu būna viduriu viso mano gyvenimo: ašimi, apie kurią suktųsi visos mano mintys, norai ir darbai...“

1987 m. birželio 28 d. popiežius (dabar šventasis) Jonas Paulius II Jurgį Matulaitį paskelbė palaimintuoju.

Lietuviai kandidatai į šventuosius

Bažnyčia kanonizuoja žmones, tai reiškia, juos paskelbia oficialiais šventaisiais. Yra tam tikras procesas, kurio metu speciali komisija tikrina, ar kandidatas atitinka tam tikrus kriterijus. Šiuo metu vyksta procesas šventaisiais paskelbti šiuos lietuvių kilmės asmenis:

Barbora Žagarietė, mergelė (1628–1648)

Adelė Dirsytė, pasaulietė, mokytoja, ateitininkė, tremtinė (1909–1945)

Alfonsas Lipniūnas, kunigas, kankinys (1905–1945)

Elena Spirigevičiūtė, kankinė (1924–1944)

Marija Kazimiera Kaupaitė, Šv. Kazimiero Seserų Kongregacijos įsteigėja, garbingoji Dievo tarnaitė (1880–1940)

Mečislovas Reinyš, arkivyskupas, kankinys (1884–1953)

Teofilus Matulionis, arkivyskupas, kankinys (1873–1962)

Vincentas Borisevičius, vyskupas, kankinys (1887–1946)

ŠVENTIEJI – MŪSŲ DRAUGAI DANGUJE

Šventieji buvo paprasti žmonės, kurie atvėrė savo širdis Dievo veikimui. Yra daugybė šventųjų, kurie, kaip ir mes, nebuvo tobuli, bet sekė šventumo keliu. Kai kurie šventieji buvo įžymūs, o kiti – niekuo neišsiskiriantys žmonės. Svarbu žinoti, kad mes galime remti vienas kitą po mirties, galime pasikviesti į pagalbą savo dangiškuosius bendravardžius globėjus ir savo mirusius artimuosius.

Kai kurie šventieji yra paskirti tam tikrų sričių globėjais. Čia trumpas jų sąrašas:

Advokatų – šv. Tomas Moras

Archeologų – šv. Damazas

Astronomų – šv. Dominykas

Dailininkų – šv. Lukas

Dainininkų – šv. Cecilija

Gyvulių ir paukščių – šv. Pranciškus Asyžietis

Interneto – šv. Izidorius

Pamestų daiktų – šv. Antanas Paduvietis

Policininkų – šv. Mikalojus

Slidininkų – šv. Bernardas

Šokėjų – šv. Vitas

Televizijos – šv. Klara Asyžietė

11. Liturgija

Liturgija yra visos apeigos – žodžiai ir veiksmai, kuriais Bažnyčia viešai garbina Dievą. (Graikų kalboje „liturgija“ reiškia „visuotinis darbas“ arba „visuotinė veikla“). Liturgija yra viešoji, bendruomeninė visos Bažnyčios malda. Liturgijoje Dievą garbiname kūnu ir siela. Kad pilnai ir sąmoningai galėtume dalyvauti liturgijoje, mes privalome žinoti jos „kalbą“. Visi gestai, simboliai ir ženklai padeda mums užmegzti glaudesnę ryšį su Dievu.

LITURGINIAI GESTAI

Dalyvaudami liturgijoje mes atliekame tam tikrus gestus:

Žegnojimasis

Laikydami kairiąją ranką ant krūtinės, su dešinės rankos ištiestais ir suglaustais trimis pirmaisiais pirštais paliečiame kaktą ir sakome „Vardan Dievo Tėvo“, krūtinę – „ir Sūnaus“, kairįjį petį – „ir Šventosios“ ir dešinįjį petį – „Dvasios. Amen“. Tada nuleidžiame ir sudedame rankas.

Rankų sudėjimas

Rankų sudėjimas reiškia atsidavimą kito valiai. Kai sudedame rankas maldai, sudedame jas į Dievo rankas. Tai yra visiško atsidavimo Dievo valiai ženklas.

Ištiestų rankų pakėlimas

Ištiestų rankų pakėlimas išreiškia pagalbos laukimą iš viršaus.

Stovėjimas

Stovėjimas išreiškia pagarbą. Liturgijoje stovėjimas išreiškia pagarbą Dievui kaip aukščiausiam Viešpačiui.

Klūpėjimas

Klūpėjimas yra Dievo pašlovinimo ženklas.

Priklaupimas

Priklaupdamas žmogus tampa tarsi mažesnis, išreiškia savo menkumą prieš Dievą. Priklaupama ant dešinėsios kojos ir kelis turi pasiekti grindis.

Nusilenkimas

Nusilenkimas yra pagarbos ženklas. Jis dažnai atstoja priklaupimą. Nusilenkimu pagarbinamas altorius, kryžius.

Akių pakėlimas

Akių pakėlimas visada buvo suprantamas kaip sielos ir minties kilimas pas Dievą. Žmogui besimeldžiant, ilgintis Dievo, akys spontaniškai kyla į viršų.

LITURGINIAI SIMBOLIAI IR ŽENKLAI

Simboliai ir ženklai yra tikėjimo informacijos sklaidos priemonės. Per juos veikia kitaip nematoma Dievo Dvasia.

Eucharistijos duona

Pats svarbiausias simbolis yra Eucharistijos duona – „komunikantas“. Perkeitimo metu ji tampa Kristaus Kūnu, o vynas tampa Kristaus Krauju. Mes matome duoną ir vyną – ženklus, kuriuose yra kita, mums nematoma realybė, priimama tikėjimu. Dievas pasirinko duonos pavidalu išreikšti santykio su mumis svarbą.

Aliejus

Liturgijoje naudojami krizmos, ligonių ar katechumenų aliejai. Jie yra veikiančios Dievo malonės simboliai. Užpylimas ar patepimas šiais aliejais yra Dieviško Asmens prisilietimas.

Vanduo

Vanduo simbolizuoja nuodėmių nuplovimą ir atgimimą naujam gyvenimui.

Velykų žvakė

Velykų žvakė yra Prisikėlusio Kristaus simbolis.

Pratimas

Mūsų Bažnyčios liturgijoje yra labai daug įvairių simbolių ir ženklų. Prie kiekvieno paveiksluko parašykite, ką jis simbolizuoja.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LITURGINIAI METAI

Visos liturgijos centras yra Velykų slėpinio šventimas, kuris per Jėzaus Kristaus mirtį ir prisikėlimą pakeitė žmonijos istoriją. Jėzaus Kristaus atėjimas į šį pasaulį pakeitė ir laiko supratimą. Liturgija simbolizuoja, kad laikas, kurį matuojame laikrodžiais ir kalendoriais, veda mus į garbingą ir amžiną ateitį. Laikas tapo pašventintas ir bendruomeninė malda taip pat tapo pašventinta.

Kalendoriniai metai prasideda sausio 1 dieną ir tęsiasi 12 mėnesių. Liturginiai metai yra metai, pagal kuriuos gyvena Bažnyčia. Per liturginius metus minimi svarbiausi Jėzaus gyvenimo įvykiai: Jo gimimas, mirtis ir prisikėlimas.

1. Liturginiai metai prasideda pirmuoju advento sekmadieniu.

Adventą sudaro keturios savaitės nuo pirmojo advento sekmadienio iki Kūčių dienos. Advento laikotarpio spalva yra violetinė.

2. Kalėdų laikas yra nuo Kalėdų iki Trijų Karalių sekmadienio. Kalėdų laikotarpio spalva yra balta.

3. Eilinis laikas tęsiasi nuo pirmojo sekmadienio po Trijų Karalių iki Užgavėnių. Eilinio laiko liturginė spalva yra žalia.

4. Gavėnia prasideda Pelėnų trečiadienį ir tęsiasi iki Didžiojo Šeštadienio – 40 dienų (neskaičiuojami sekmadieniai). Gavėnios laikas skirtas pasninkui, maldei ir išmaldei. Gavėnios spalva yra violetinė.

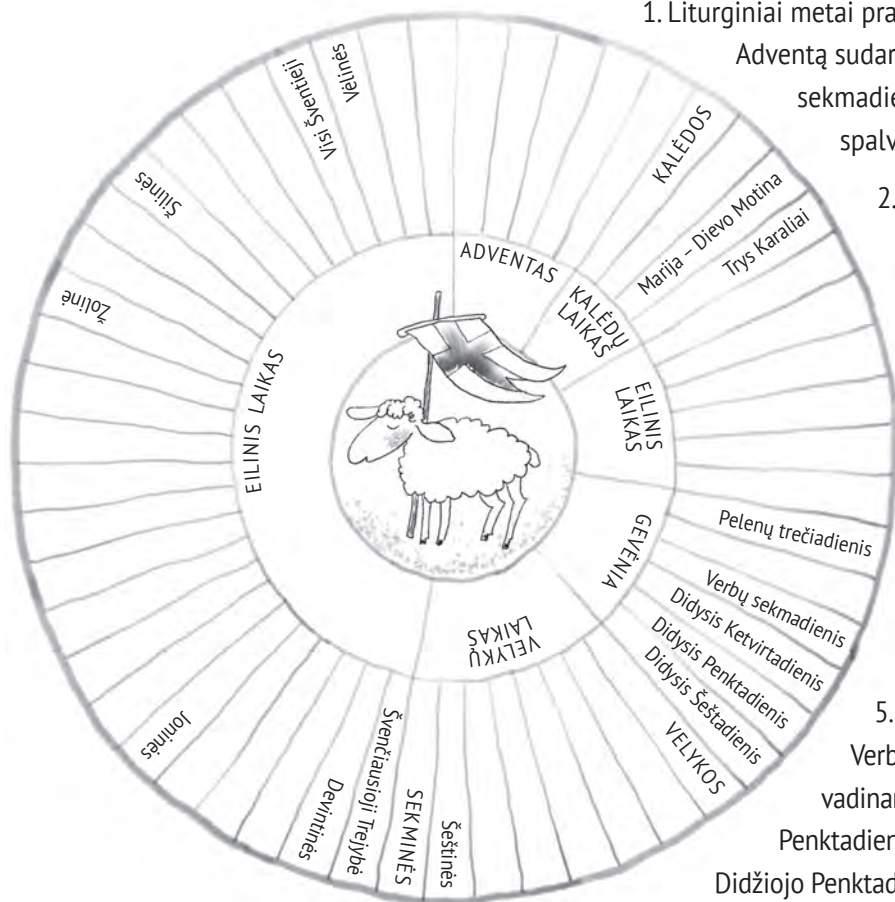
5. Didžioji Savaitė prasideda savaitę prieš Velykas, Verbų sekmadieniu. Trys dienos prieš Velykas vadinamos Tridieniu. Tai – Didysis Ketvirtadienis, Didysis Penktadienis ir Velyknakčio Vigilija. Verbų sekmadienio ir Didžiojo Penktadienio spalva yra raudona. Velykų spalva – balta.

6. Velykų laikas trunka penkiasdešimt dienų. Jis prasideda nuo Velyknakčio ir tęsiasi iki Sekminių. Sekminių liturginė spalva yra raudona.

7. Šeštinės – Kristaus Žengimo į dangų šventė. Ji yra švenčiama 40 dienų po Velykų.

8. Nuo Sekminių vakaro iki pirmojo Advento sekmadienio vėl skaičiuojamas eilinis laikas. Jo metu, rugpjūčio 15 d., švenčiame Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų dieną (Žolines) ir lapkričio 1-ąją – Visų Šventųjų dieną. Abi šventės yra privalomos.

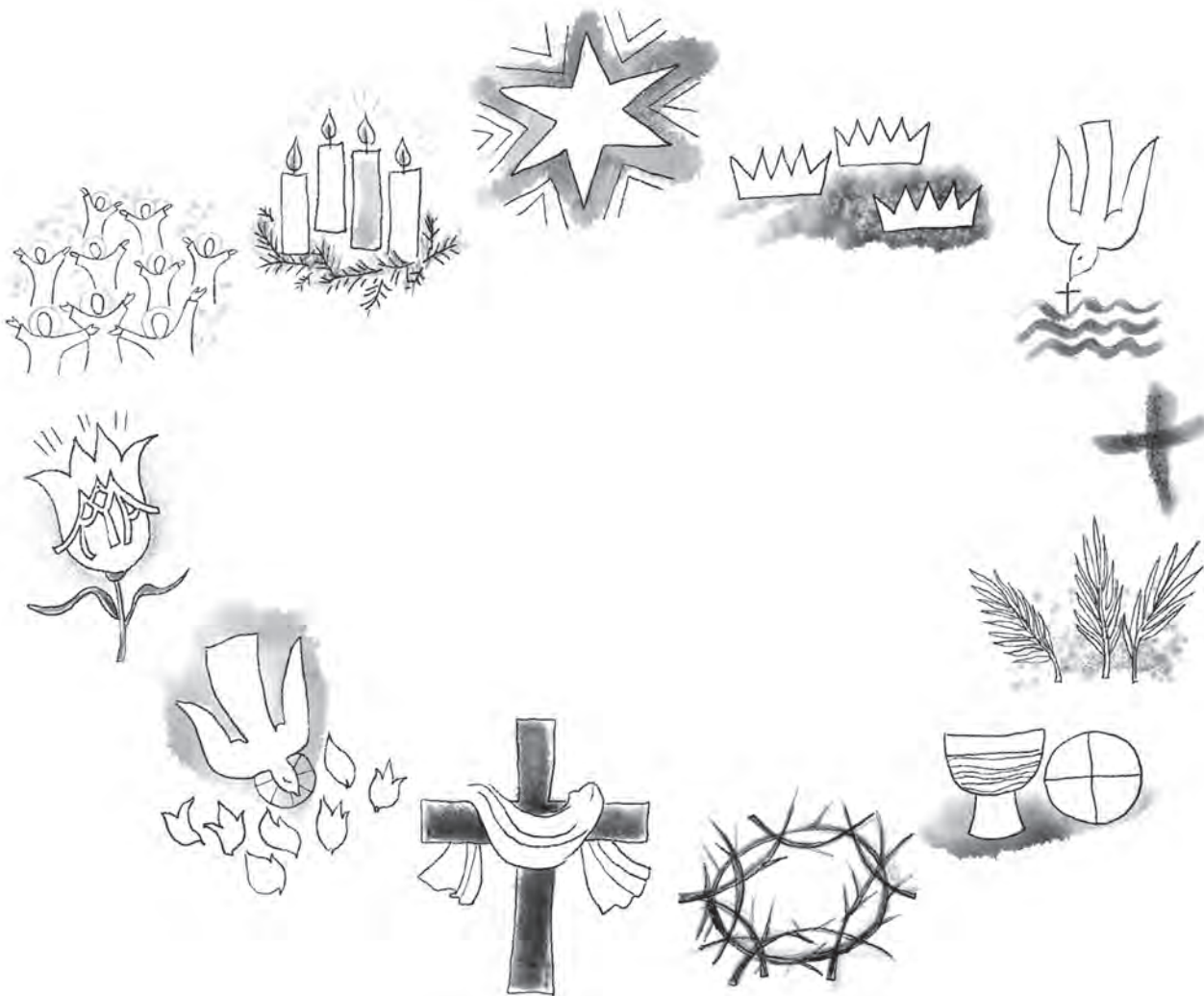
Kiekvienas sekmadienis turi ne tik kalendorinę datą, bet ir pavadinimą, pavyzdžiui: „II advento sekmadienis“, „III gavėnios sekmadienis“ arba „XXII eilinis sekmadienis“. Liturginiai metai pagal Evangelijos skaitinių ciklus yra skirstomi į „A“, „B“ ir „C“ metus. „A“ metais šv. Mišių metu skaitoma iš Evangelijos pagal Matą, „B“ metais – iš Evangelijos pagal Morkų ir „C“ metais – iš Evangelijos pagal Luką. Skaitiniai iš Evangelijos pagal Joną skaitomi kiekvienais metais.

Pratimas

Šie simboliai žymi pagrindines liturginių metų šventes. Pažymėkite šventę:

*„Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą,
kad apsčiai jo turėtų.“*

(Jn 10:10)

12. Sakramentai ir sakramentalijos

Sakramentas – tai matomas ženklas, sudabartinantis nematomą tikrovę. Vienas Dievo ženklų yra pats Jėzus Kristus. Jėzus tarė: „Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą“ (Jn 14:9).

Po Jėzaus Kristaus žengimo į dangų, Jo paties nebegalime tiesiogiai patirti. Tačiau prisikėlusio Kristaus kūnas yra pati Bažnyčia. Sakramentai yra gyvi susitikimai su Dievu. Jie yra apčiuopiami, nes tai reikalinga mūsų žmogiškai prigimčiai. Jie veikia „ex opera operato“ (atlikto ritualo dėka) arba, kitaip tariant, atlikę ritualą galime būti tikri, kad per jį Dievas dalyvauja čia ir dabar.

Tačiau Dievo malonė nepasiekia asmens per sakramentą, jeigu žmogus neatveria savo širdies. Sakramentai nėra kažkokios tuščios magiškos apeigos, per kurias renkame malonės taškus. Sakramentai yra gyvenimo šventės, skirtos stiprinti mus, kad taptume kaip Jėzus – laisvi ir orūs, garbingi Dievo vaikai.

SEPTYNI SAKRAMENTAI

Bažnyčia turi septynis sakramentus: Krikštą, Sutvirtinimą, Eucharistiją, Atgailos sakramentą, Ligonų patepimą, Šventimus ir Santuoką. Šie septyni sakramentai apima visus svarbiausius krikščionio gyvenimo tarpsnius ir momentus:

Mes gimstame – į naują gyvenimą per Krikštą

Mes bręstame – Šventosios Dvasios veikimu per Sutvirtinimo sakramentą

Mes maitinamės – Eucharistija

Mums atleidžiama – per Atgailos sakramentą

Mes sveikstame – per Ligonų patepimą

Kai kurie iš mūsų kviečiami Bažnyčiai tarnauti – per Šventimų sakramentą

Kai kurie iš mūsų kviečiami dalintis meile, kuriant naują šeimą – per Santuokos sakramentą

Pratimas

Susipažinkite su sakramentais užpildydami šią lentelę. Užrašykite bent du simbolius ar veiksmus prie kiekvieno sakramento:

Sakramentas	Simbolis
Krikštas	
Sutvirtinimas	
Eucharistija	
Atgailos sakramentas	
Ligonių patepimas	
Šventimai	
Santuoka	

SAKRAMENTALIJOS

Sakramentalijos yra laiminantys šventi ženklai arba veiksmai.

Gestai

- Kodėl mes pamerkiame pirštus į indą su švęstu vandeniu prie bažnyčios įėjimo?
- Kokį gestą tuomet atliekame?
- Kodėl barstomi pelenai ant kaktos per Pelenų dieną?

Palaiminimai

Kiekvienas palaiminimas yra malda, prašanti iš Dievo dovanų. Pavyzdžiui, malda prieš valgį:

Palaimink, Viešpatie, mus ir šias dovanas, kuriomis iš Tavo dosnumo stiprinsimės.

Mokyk mus dalytis Tavo dovanomis, meile ir duona su visais Tavo vaikais.

Prašome per Kristų mūsų Viešpatį. Amen.

Kitas palaiminimo maldos pavyzdys:

Gerasis Dieve, palaimink mano tėvus.

Prašau, duok jiems sveikatos ir duok jiems džiaugsmo ir stiprybės.

Būk su jais, kai jiems liūdna.

Ištiesk savo globojančias rankas virš mūsų ir leisk mums drauge Tave pasiekti. Amen.

Pratimas

Parašykite palaiminimo maldą:

.....

.....

.....

.....

.....

Liaudies maldingumo praktikos

Liaudies pamaldumas pasireiškia relikvijų pagerbimu, šventovių lankymu, medalikėlių nešiojimu ir t. t. Viena seniausių tokių praktikų yra rožinis.

Kaip kalbamas rožinis?

„Būkite blaivūs, budėkite! Jūsų priešas velnias kaip riaumojantis liūtas slankioja aplinkui, tykodamas, ką praryti. Pasipriešinkite jam tvirtu tikėjimu, žinodami, kad tokius pat kentėjimus tenka iškęsti jūsų broliams visame pasaulyje.“ (1 Pt 5: 8-9)

13. Krikšto sakramentas

„Krikštas yra sakramentas, per kurį esame išlaisvinami iš nuodėmės ir atgimstame kaip Dievo vaikai; tapę Kristaus nariais, įsitraukiame į Bažnyčią kaip jos misijos dalyviai“ (KBK 1213). Krikštas yra ryšys su Dievu, todėl žmogus turi duoti savo sutikimą, turi pasakyti „taip“. Krikštijant kūdikį, jo vardu tikėjimą išpažįsta tėvai. Kai vaikas paauga, Krikštą papildo Sutvirtinimo sakramentas. Ši seka rodo, kad tikėjimui reikalingas ir žmogaus atsakymas.

Paprasčiausias būdas susipažinti su Krikšto sakramentu yra susipažinti su Krikšto apeigomis. Jas gali atlikti kunigas arba diakonas. Prireikus, krikštyti gali kiekvienas krikščionis, pildamas ant galvos vandenį ir išstardamas Krikšto formulę:

„*Aš tave krikštiju vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios*“.

KRIKŠTO APEIGOS

Vaiko pasitikimas

Kunigas ar diakonas pasitinka vaiką. Visi apeigų dalyviai stovi.

Kunigas paklausia tėvų: *Kokį vardą išrinkote savo vaikui?*

Kunigas tada dešinės rankos nykščiu padaro kryžiaus ženklą ant vaikelio kaktos.

Tėvai ir Krikšto tėvai irgi dešinės rankos nykščiu daro kryžiaus ženklą ant vaiko kaktos.

Žodžio liturgija

Žodžio liturgijoje pagal tėvų, Krikšto tėvų ir t. t. nuožiūrą gali būti pasirenkama skaityti:

a) tik Evangeliją,

b) vieną skaitinį, psalmę ir Evangeliją,

c) du skaitinius – pirmąjį ir antrąjį, tarp jų – psalmę, po to – Evangeliją. Kai skaitomos dvi Šv. Rašto ištraukos, pirmoji (t. y. pirmasis skaitinys) imama iš Senojo Testamento arba iš Apaštalų laiškų, antroji (t. y. antrasis skaitinys) – iš Naujojo Testamento, tarp minėtų Šv. Rašto ištraukų įterpiama psalmė.

Visuotinė malda

Visi drauge meldžiasi už krikštijamąjį ir atsiliepia į visuotinės maldos kreipinius. Čia visuotinės maldos pavyzdys:

Kunigas: *Brangieji, mes visi Krikštu esame Viešpaties pašaukti būti karališkosios kunigystės ir šventosios tautos nariais.*

Nuoširdžiai prašykime visagalį Dievą gailestingumo šiam vaikui, jo tėvams ir Krikšto tėvams bei visiems krikščionims.

Į maldos kreipinius atsiliepsime: *Prašom tave, Viešpatie!*

Skaitovas: *Krikštu šis vaikas tebūna priimtas į Kristaus Bažnyčią.*

Visi (atsako): *Prašom tave, Viešpatie!*

Skaitovas: *Kryžiumi paženklintas, tegu jis visą gyvenimą drąsiai išpažįsta Dievo Sūnų Jėzų Kristų.*

Visi: *Prašom tave, Viešpatie!*

Skaitovas: *Krikštu miręs nuodėmei, tegul jis tampa Jėzaus prisikėlimo dalininku.*

Visi: *Prašom tave, Viešpatie!*

Skaitovas: *Savo tėvų bei Krikšto tėvų žodžių ir pavyzdžių skatinamas, teužauga jis gyvu Bažnyčios nariu.*

Visi: *Prašom tave, Viešpatie!*

Skaitovas: *Tegu šios apeigos atgaivina Krikšto malonę visuose čia susirinkusiuose.*

Visi: *Prašom tave, Viešpatie!*

Skaitovas: *Tegu visus Kristaus mokinius, Krikštu susijusius į vieną šeimą, visada vienija tikėjimas ir meilė.*

Kreipimasis į visus šventuosius

Kunigas kreipiasi į šventuosius, kad jų globa lydėtų naująjį Kristaus draugą:

Kunigas skaito: *Šventoji Marija, Dievo Motina,*

Visi: *Melski už mus!*

Kunigas: *Šventasis Juozapai,*

Visi: *Melski už mus!*

Kunigas: *Šventieji apaštalai Petrai ir Pauliau,*

Visi: *Melskite už mus!*

Kunigas: *Šventasis Kazimierai,*

Visi: *Melski už mus!*

Kunigas: *Šventasis šio vaiko globėjau,*

Visi: *Melski už mus!*

Kunigas: *Šventasis Jonai Krikštytojau ir šventasis Jonai apaštale ir evangeliste,*

Visi: *Melskite už mus!*

Kunigas gali pasirinkti paminėti ir kitų šventųjų vardus.

Patepimas katechumenų aliejumi

Krikštijamojo krūtinė patepama Krikštą priimančiųjų aliejumi. Patepimo apeiga primena, kad nuo šiol Kristus bus krikščionio apsauga ir stiprybė, padės saugotis nuo piktojo pagundų, kurios braunasi į kiekvieno žmogaus širdį.

Nuodėmių atsižadėjimas ir tikėjimo išpažinimas

Kunigas kviečia atsižadėti nuodėmių ir visokio blogio. Tada kunigas pakviečia išpažinti savo krikščioniškąjį tikėjimą.

Kunigas: *Brangūs tėvai ir Krikšto tėvai, Jūsų atneštas vaikas Krikšto vandens nuplovimu ir Šventosios Dvasios veikimu iš mus mylinčiojo dangaus Tėvo gaus naują, dievišką gyvybę. Todėl jūsų pareiga ši vaiką auklėti tikinti, kad ta dieviškoji gyvybė jame nebūtų nuodėmių žalojama, o nuolat augtų ir stiprėtų. Taigi, pasiryžę atlikti šią garbingą pareigą ir prisimindami savo Krikštą, atsižadėkite visokio blogio ir išpažinkite Jėzaus Kristaus tikėjimą, kurį skelbia Bažnyčia ir kurį gauna krikštijamasis.*

Kunigas: *Todėl kiekvieną jūsų klausiu: Ar atsižadate piktosios dvasios?*

Visi: *Atsižadame.*

Kunigas: *Ar atsižadate visų jos darbų?*

Visi: *Atsižadame.*

Kunigas: *Ar atsižadate visų jos vilionių?*

Visi: *Atsižadame.*

Kunigas: *Ar tikite į visagalį Dievą Tėvą, dangaus ir žemės Sutvėrėją?*

Visi: *Tikime.*

Kunigas: *Ar tikite į Jėzų Kristų, vienatinį jo Sūnų, mūsų Viešpatį, kuris gimė iš Mergelės Marijos, buvo nukankintas ir palaidotas, prisikėlė iš numirusių ir sėdi Tėvo dešinėje?*

Visi: *Tikime.*

Kunigas: *Ar tikite į Šventąją Dvasią, šventąją visuotinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, nuodėmių atleidimą, kūno iš numirusių prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą?*

Visi: *Tikime.*

Kunigas: *Taip tiki Katalikų Bažnyčia, taip mes visi tikime ir garbiname mūsų Viešpatį Jėzų Kristų.*

Visi: *Amen.*

Krikštas

Pašventintas vanduo tris kartus Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardu pilamas ant krikštijamojo galvos. Krikštas nuplauna gimtąją nuodėmę. Vandens užpylimas – tai priminimas, kad žmogus pasineria į gyvenimą kartu su Kristumi, kuris tapo vienu iš mūsų, už mus numirė ir prisikėlė.

Patepimas krizmos aliejumi

Kunigas patepa vaiko kaktą krizmos aliejumi. Krizma yra alyvų aliejaus ir balzamo mišinys. Patepimas palieka antspaudą visam gyvenimui, kuris rodo, kad visą gyvenimą liksime Kristaus draugais.

Baltas drabužis

Baltu drabužiu aprenjamas pakrikštytas žmogus. Nors šiais laikais vaikai jau būna baltai aprenkti, tačiau baltas rūbas vis tiek simbolizuoja naują, džiaugsmingą gyvenimą, į kurį krikščionis įžengė.

Krikšto žvakė

Kunigas paragina Krikšto tėvus uždegti atsineštą žvakę nuo Velykinės žvakės. Tai – tikėjimo šviesos ženklas. Kaip šviesa apšviečia tamsą, taip tikėjimas į Kristų nušviečia visą žmogaus gyvenimą.

Apeigų pabaiga

Apeigos baigiamos „Tėve mūsų“ malda ir palaiminimais mamai, tėvui ir visiems susirinkusiems.

Pratimas

Krikšto sakramente yra daug gestų, sakramentalijų ir simbolių. Vėl peržvelkite Krikšto apeigas ir pabraukite gestus, simbolius ir sakramentalijas. Ar suprantate, ką jie reiškia?

*„Taigi kas yra Kristuje, tas yra naujas Kūrinys.
Kas buvo sena, praėjo, štai atsirado nauja.“ (2 Kor 5:17)*

14. Sutvirtinimas

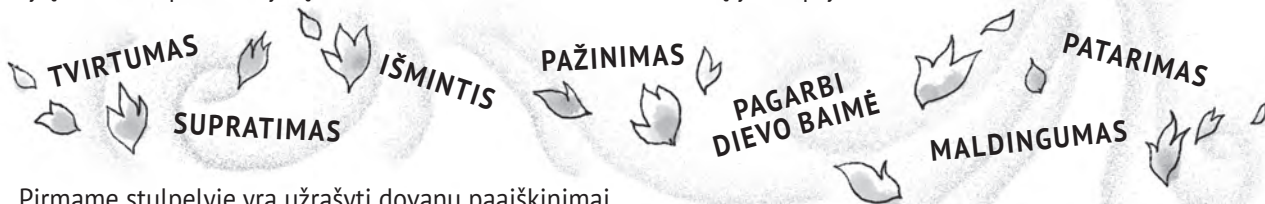
Sutvirtinimo sakramentas papildo Krikštą. Dabar jau ne kiti, bet mes patys turime sakyti: „Taip, aš tikiu į Dievą Tėvą, Sūnų ir Šventąją Dvasią“. Ir ne vien tik tikėti, bet tuo tikėjimu reikės visą gyvenimą gyventi, liudijant kūnu ir siela, darbais ir žodžiais, geromis ir blogomis dienomis.

Dievas į šitokį mūsų pasiryžimą irgi taria: „Taip, ir aš tikiu tavimi, ir dovanuju tau savąją Dvasią, taigi, save patį. Ir niekada nuo tavęs neatsiskirsiu nei šiame, nei amžinajame gyvenime. Aš būsiu tavo kūne ir sieloje, tavo veiksmuose ir žodžiuose. Net jei tu mane pamirši, aš vis vien būsiu šalia“.

Ar jūs, kaip Sutvirtinimo kandidatai, esate pasiruošę tokiam įsipareigojimui?

Pratimas

Sutvirtinimo sakramentas nėra tiktai kažkokia paaugliams skirta ceremonija. Ji veda krikštytą žmogų į gilesnį ryšį su Dievu per Bažnyčią. Pakartokime Šv. Dvasios dovanas. Jų yra septynios:

Pirmame stulpelyje yra užrašyti dovanų paaiškinimai.

Antrame stulpelyje įrašykite atitinkamų Šv. Dvasios dovanų pavadinimus.

ŠV. DVASIOS DOVANOS PAAIŠKINIMAS	KURI TAI DOVANA?
Laikytis tikėjimo <i>tvirtai ir drąsiai</i> , juo didžiutis ir nesigėdyti, nugalėti savo ydas.	
Nuostata <i>pagarbiai elgtis</i> ir vertinti Viešpatį ir žmones.	
Širdimi ir protu <i>suprasti</i> Šv. Raštą, liturgiją, melstis ir vertinti tiesą.	
<i>Žinoti</i> , kaip bendrauti su kitais, vertinti ir naudoti daiktus, daryti sprendimus.	
Šv. Dvasios <i>dovanų visuma</i> , leidžianti apžvelgti, įvertinti ir suvokti gyvenimą.	
Priimti gerus <i>patarimus</i> , kad rinktumės, kaip elgtis gerai ir teisingai Dievo akyse.	
Pamilti ir trokšti kiekviename dalyke teikti Dievui garbę su <i>malda</i> .	

SUTVIRTINIMO SAKRAMENTO SIMBOLIAI

Raudona spalva

Raudona spalva – tai ugnies ir kraujo, karštos meilės ir aukos dvasios simbolis.

Patepimas šventąja krizma

Patepimas šventąja krizma – tai esminis Sutvirtinimo apeigų ženklas, kuriuo krikščionis pažymimas Šventosios Dvasios antspaudu, kaip visu gyvenimu atsiduodantis ir priklausantis Dievui.

Vardas

Dažniausiai pasirenkamas kokio nors žinomo šventojo, kuris visą gyvenimą bus krikščionio pavyzdžiu, vardas.

Šventoji Dvasia

Šventoji Dvasia turi daug simbolių. Balandis ir ugnies liepsnos yra populiariausi šio sakramento simboliai.

SUTVIRTINIMO GLOBĖJA(S)

Sutvirtinimo mama ar tėvu gali būti tik pakrikštytas, Sutvirtinimo, Atgailos ir Eucharistijos sakramentus priėmęs žmogus, gyvenantis pareigingo krikščionio gyvenimą. Pageidaujama Sutvirtinimo mama ar tėvu kviesti vieną iš krikštatevių. Jeigu dar nepakvietėte globėjo(s), pakvieskite. Globėjas turi būti su jumis ne vien tik per apeigas, bet melstis už jus pasirengimo laikotarpiu.

SUTVIRTINIMO APEIGOS

Kaip susipažinome su Krikštu, apžvelgdami apeigas, lygiai taip susipažinkime su Sutvirtinimo sakramentu. Sutvirtinimas beveik visuomet teikiamas per šv. Mišias. Šį sakramentą dažniausiai teikia vyskupas. Po Evangelijos skaitymo vyskupas pasako homiliją, kurioje paaiškina ką tik girdėtus Šventojo Rašto tekstus. Homiliją seka:

Krikšto pažadų atnaujinimas

Vyskupas klausia stovinčių sutvirtinamųjų: *Ar atsižadate piktosios dvasios, jos darbų ir vilionių?*

Sutvirtinamieji visi kartu atsako: *Atsižadu.*

Vyskupas: *Ar tikite į Dievą Tėvą Visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją?*

Sutvirtinamieji: *Tikiu.*

Vyskupas: *Ar tikite į Šventąją Dvasią, Viešpatį Gaivintoją, kuri Sekminių dieną nužengė ant apaštalų, o šiandien jums Sutvirtinimo sakramentu bus suteikta?*

Sutvirtinamieji: *Tikiu.*

Vyskupas: *Ar tikite šventąją visuotinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, nuodėmių atleidimą, kūno iš numirusių prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą?*

Sutvirtinamieji: *Tikiu.*

Vyskupas paskelbia, kad šis tikėjimas yra Bažnyčios tikėjimas: *Toks yra mūsų tikėjimas. Toks yra Katalikų Bažnyčios tikėjimas, kurį skelbiame džiūgaudami Jėzuje Kristuje, mūsų Viešpatyje.*

Visi: *Amen.*

Rankų ištiesimas

Vyskupas stovi atsigręžęs į žmones ir, sudėjęs rankas, sako: *Broliai ir seserys, melskime visagalį Dievą Tėvą, kad šitiems savo vaikams, krikštu jau atgimusiems amžinajam gyvenimui, teiktųsi atsiųsti Šventąją Dvasią, kuri sustiprintų juos gausiomis dovanomis ir savo patepimu padarytų panašius į Dievo Sūnų Jėzų Kristų.*

Paskui vyskupas ištiesia rankas virš visų sutvirtinamųjų: *Visagali Dieve, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėve, kuris šiuos savo tarnus atgimdei iš vandens ir Šventosios Dvasios, išlaisvindamas juos iš nuodėmės, įkvėpk jiems Šventąją Dvasią Gaivintoją ir suteik jiems išminties ir supratimo dvasią, patarimo ir tvirtumo dvasią, pažinimo, maldingumo ir pagarbios Tavęs baimės dvasią. Prašome per Kristų, mūsų Viešpatį.*

Visi: *Amen.*

Patepimas krizma

Kiekvienas sutvirtinamasis su globėju prieina prie vyskupo.

Globėja(s) uždeda dešinę ranką ant sutvirtinamojo peties ir pasako vyskupui savo vardą.

Vyskupas, padažęs krizmoje savo dešinės rankos nykštį, juo daro kryžiaus ženklą sutvirtinamojo kaktoje, sakydamas: *(Vardas), šiuo ženklu priimk Šventosios Dvasios dovaną.*

Sutvirtintasis atsako: *Amen.*

Tada vyskupas palinki ramybės, o sutvirtintasis atsako: *Ir Jums, Ganytojau.*

Po apeigų toliau tęsiasi šv. Mišios.

Pratimas

Kokie klausimai kyla apie šį sakramentą?

Kaip Sutvirtinimo sakramentas jus pakeis?

*„Artinkitės prie Dievo,
ir jis artinsis prie jūsų.“*

(Jok 4:8)

15. Eucharistija

Eucharistija yra viso krikščioniško gyvenimo versmė ir viršūnė. Tiktai Dievas, kuris yra pačioje Eucharistijoje, yra mūsų gyvybės šaltinis. Tiktai Dievas gali mus pasotinti. Kai valgome duoną, vienijamės su Jėzumi, kuris iš meilės mums atidavė savo kūną ant kryžiaus. Kai geriamo vyną, tai vienijamės su Jėzumi, kuris dėl mūsų išliejo savo kraują.

Mes patys nesugalvojome šio ritualo. Per Paskutinę vakarienę su apaštalais Jėzus padovanojo save duonos ir vyno pavidalais ir liepė švęsti Eucharistiją ir po Jo mirties:

„Darykite tai mano atminimui“ (1 Kor 11:24).

Evangelijoje pagal Joną pasakojama, kaip Jėzus save pristatė tiems, kurie jam prieštaravo:

„Mano kūnas tikrai yra valgis ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje, ir aš jame. Kaip mane yra siuntęs gyvasis Tėvas ir aš gyvenu per Tėvą, taip ir tas, kuris mane valgo, gyvens per mane. Štai duona, nužengusi iš dangaus! <...> Kas valgo šią duoną – gyvens per amžius“ (Jn 6:55-58).

KUR JĖZUS?

Jėzus Kristus visuomet yra su Bažnyčia, ypač liturginiuose veiksmuose. Jis yra Bažnyčioje ir liturgijoje. Pažiūrėkite į paveiksluką. Kur surandamas Jėzus Kristus?

Kunige

Kunigas atstovauja Kristų, veikia Jo vardu ir per jį veikia Kristus. Kunigas yra Kristaus artumo ženklas.

Žodyje

Kristus yra savo žodyje. Kai Bažnyčioje skaitomas Šventasis Raštas, tai – lyg pats Kristus kalba.

Eucharistiniuose pavidaluose

„Ir paėmęs duonos, jis padėkojo, laužė ją ir davė apaštalams, tardamas: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas. Tai darykite mano atminimui.“ Lygiai taip po vakarienės jis paėmė taurę, sakydamas: „Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujuje, kuris už jus išliejamas“ (Lk 22:19-20).

Bendruomenėje

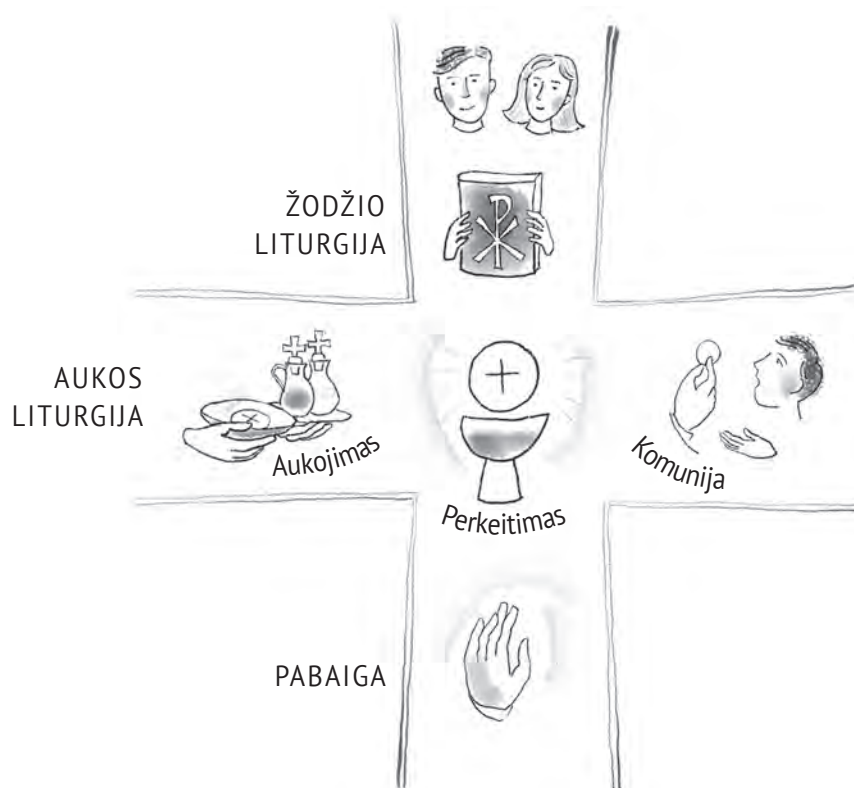
Galiausiai, Kristus yra drauge, kai Bažnyčia meldžiasi ir gieda kartu, nes tai Jis pats pažadėjo: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten aš esu jų tarpe“ (Mt 18:20).

Kaip matome, Kristus nėra vien tik duonos ir vyno pavidaluose, bet ir kiekviename iš mūsų.

ŠVENTOS MIŠIOS/ EUCHARISTIJOS ŠVENTIMAS

Kiekvienose šv. Mišiose yra dvi pagrindinės dalys – Žodžio liturgija ir Aukos liturgija.

Pažvelkime trumpai, kas vyksta šv. Mišių metu:

Mes kalbame su Dievu

Mes prašome nuodėmių atleidimo ir garbiname Dievą.

Dievas kalba mums

Dievas kalba per skaitinius.

Mes aukojame Dievui

Nešame duoną ir vyną prie altoriaus. Per tas atnašas mes aukojame save ir mūsų darbus Dievui. Tos aukos yra pašventinamos ir tampa pačiu Kristumi.

Dievas mums duoda dovaną

Jėzus Kristus intymiausiu būdu ateina pas mus per Komuniją. Mišių pabaigoje mes esame siunčiami liudyti Jo meilę.

ŠVENTŲ MIŠIŲ DALYS

Pratimas

Praktiškiausias būdas susipažinti su šv. Mišių dalimis yra dalyvauti jose. Kitu atveju, Mišios lieka kaip užsienio kalba, kurios niekad neišmokstate, nes nenaudojate. Šitas pratimas yra iš dviejų dalių: pirmiausia, susipažinkite su šv. Mišių dalimis; tuomet, dalyvaukite šv. Mišiose, pažymėkite jų dalis ir atsakykite į klausimus.

ĮŽANGA

- Kunigas ir patarnautojai įeina į bažnyčią.

Ką pastebite pirmiausiai? .....

Kokios spalvos rūbu apsirengęs kunigas? .....

Kokia giesmė yra giedama? .....

- Pasisveikinimas.
- Kalbama atgailos malda.
- „Gloria“ arba „Garbės himnas“ (Per adventą ir gavėnią šios dalies nebūna).

ŽODŽIO LITURGIJA

- Pirmasis skaitinys

Paprastai būna iš Senojo Testamento.

Išklausę skaitinį, atsakome – „Dėkojame Dievui“.

Koks šios dienos pirmasis skaitinys? .....

- Atliepiamoji psalmė

Kokia šios dienos psalmė? .....

- Antrasis skaitinys

Paprastai būna iš Naujojo Testamento.

Išklausę skaitinį, atsakome – „Dėkojame Dievui“.

Koks šios dienos antrasis skaitinys? .....

- Evangelija

Kai kunigas ištaria: „Pasiklausykite šventosios Evangelijos pagal ...“,

mes nykščiu padarome mažą kryžiaus ženklą ant kaktos, ant lūpų ir ant krūtinės.

Tuo parodome, kad Jėzaus žodžius norime suprasti, skelbti ir pamilti.

Iš kurios Evangelijos skaitoma? .....

- Homilija arba pamokslas

Keliais žodžiais atpasakokite, ką kunigas aiškino. ....

.....

- Tikėjimo išpažinimas

- Visuotinė malda

Už ką meldėsi? .....

AUKOS LITURGIJA

- Paduodamos ir priimamos atnašos
- Paruošiami duona ir vynas
- Dėkojimo giesmė
- Šventas, šventas, šventas...
- Duonos ir vyno atnašos perkeičiamos į Kristaus Kūną ir Kraują

- Didysis „Amen“.

Ar per šv. Mišias giedojo, ar ištarė šitą „Amen“? .....

- „Tėve mūsų“ malda

- Ramybės palinkėjimas

- Dievo Avinėlis

- Komunija

Prieš priimdami Šv. Komunią tariame: „Viešpatie, nesu verta(s), kad ateitum į mano širdį, bet tik tark žodį, ir mano siela pasveiks“.

Kunigas ar Komunijos dalintojas sako: „Kristaus Kūnas“. O jūs atsakote: .....

- Pabaigos malda

- Kunigo palaiminimas

- Pabaiga

Kokia giesmę giedojote? .....

*„Taigi, kada tik valgote šitą duoną
ir geriate iš šitos taurės,
jūs skelbiate Viešpaties mirtį,
kol jis ateis.“*

(1 Kor 11:26)

16. Gydyimo ir tarnystės sakramentai

Gydyimo sakramentai yra Atgaila ir Ligonių patepimas.

Tarnystės sakramentai – Šventimai ir Santuoka. Šiame skyriuje susipažinkime su jais.

ATGAILOS (SUTAIKINIMO) SAKRAMENTAS

Atgailos arba Sutaikinimo sakramentas išlaisvina mus iš nuodėmės. Kai žmogus nusikalsta, jis pažeidžia santykį su Dievu ir su bendruomene. Šį sakramentą priimdamas, žmogus išreiškia norą keisti savo gyvenimą ir prašo atleidimo. Kristaus vardu tik kunigas gali atleisti nuodėmes.

Pratimas

Vienas mylimiausių Evangelijos skaitinių, kuris pasakoja apie Dievo gailestingumą, yra Evangelijoje pagal Luką. Perskaitykite Lk 15:11-32.

- Ar bent kartą išgyvenote tokį gailestingumą, kokį parodė tėvas savo sūnui?
- Ar tikite, kad Dievas tikrai gali taip labai mus mylėti ir atleisti?

Kaip atlikti išpažintį

1. Ruošiantis Sutaikinimo sakramentui reikia rūpestingai pagalvoti apie savo gyvenimą. Nuodėmė atskiria žmogų nuo Dievo meilės. Kokie mūsų veiksmai suardo mūsų ryšį su Dievu? (Pažiūrėkite 76 puslapį, ten rasite daugiau klausimų, kuriuos reikėtų apmąstyti.)
2. Ar mes prisipažįstame, jog padarėme klaidų ir rodome gailestį už savo nuodėmes?
3. Ar mes stengsimės pasikeisti ir tų nuodėmių nebedaryti?
4. Sąžiningai atlikus šiuos tris punktus, išpažįstame savo nuodėmes kunigui. Įprastai išpažintį atliekame privačiai, Sutaikinimo sakramentą taip pat galima atlikti su bendruomeniniu pasiruošimu ir privačia išpažintimi bei, retais atvejais, gali būti bendruomeninė išpažintis. Privačios išpažinties eiga tokia:

Priėję (atsiklaupę) prie klausyklos, persižegnojame ir sakome: „Garbė Jėzui Kristui“. Kunigas atsako: „Per amžius. Amen“. Tada sakome: „Išpažinties buvau (prieš tiek laiko), išrišimą gavau, skirtą atgailą atlikau. Gerajam Dievui

vėl nusikaltau“. Tada išvardijame nuodėmes. Visas išpažinę, tariame: „Daugiau neprisimenu, gailiuosi ir žadu pasitaisyti, prašau atgailos ir išrišimo“. Paskui atidžiai klausomės, ką kunigas mums sako. Kai kunigas teikia išrišimą, atliekame gailės akta sakydami: „Dieve, pasigailėk manęs nusidėjėlio(ės)“. Arba: „pasigailėk manęs, Dieve, dėl savo gailėstingumo; nusigręžk nuo mano nuodėmių ir sunaikink visas mano nedorybes. Sukurk manyje, o Dieve, tyrą širdį ir atnaujink manyje tiesos dvasią“. Kunigui davus ženklą, atsistojame, padėkojame ir išeiname.

5. Po išpažinties reikia atlikti kunigo nurodytą atgailą. Reikia sugrąžinti harmoniją santykiuose su Dievu.

LIGONIŲ PATEPIMO SAKRAMENTAS

Vienas iš svarbiausių krikščionybės bruožų visada buvo ir yra jos rūpinimasis senais, ligotais ir sergančiais. Ligonų patepimo sakramentas suteikia paguodą ir gydančią galią ligoniams. Šitą sakramentą galima priimti ne vieną kartą gyvenime. Ligonų sakramentą teikia tik kunigas. Šis sakramentas gali būti teikiamas šeimoje, ligoninėje arba bažnyčioje. Gali būti teikiamas vienam ligoniui ar visai grupei.

Ligonų sakramento ženklai:

- **Malda.** Per maldą ligonis pavedamas Dievui.
- **Rankų uždėjimas.** Šitas gestas – tai Šventosios Dvasios galios perdavimo ir pastiprinimo ženklas.
- **Patepimas ligonių aliejumi.** Aliejus sustiprina Krikštu pateptą krikščionį kovoje su liga, skausmu ir išbandymais. Kunigas sako šiuos žodžius: „Šiuo šventu patepimu ir savo didžiu gailėstingumu tepadedu tau Viešpats Šventosios Dvasios malone; kad tave, iš nuodėmių išlaisvintą, išganytų ir negalių maloningai palengvintų“.

Pratimas

Ar jūs pažinote ar pažįstate kokį žmogų, kuriam reikėjo/reikėtų Ligonų patepimo sakramento? Pagalvokite ir trumpa maldele pasimelskite.

ŠVENTIMŲ SAKRAMENTAS

Šventimų (Kunigystės) sakramentą Bažnyčia teikia tik pakrikštytiems vyrams, kurie yra tinkami Bažnyčios tarnybai. Šis sakramentas apima tris laipsnius: vyskupystę, kunigystę ir diakonatą. Pagrindinis simbolis yra rankų uždėjimas.

Vyskupas yra apaštalų įpėdinis. Drauge visi vyskupai liudija Visuotinės Bažnyčios vienybę. Jiems perduota pareiga šventinti kunigus, teikti Sutvirtinimą, mokyti ir valdyti. Kai kurie vyskupai yra pakelti į kardinolo rangą. Jie pataria popiežiui asmeniškai arba kardinolų kolegijoje. Kardinolai, nepasiekę 80 metų amžiaus, turi išskirtinę popiežiaus rinkimo teisę.

Koks vyskupas suteiks jums Sutvirtinimo sakramentą? .....

Kunigas yra vyskupo bendradarbis ir pagalbininkas. Jis gali teikti Krikšto, Sutaikinimo, Eucharistijos, Santuokos ir Ligonių patepimo sakramentus. Mūsų Bažnyčioje jis atstovauja Kristų.

Diakonas yra tarnas, įšventintas tarnauti specialiuose Bažnyčios reikaluose. Jis gali skelbti Evangeliją, pamokslauti, teikti Krikšto ir Santuokos sakramentus.

Koks kunigas ar diakonas jus pakrikštijo?

.....

Vyskupas

Kunigas

Diakonas

SANTUOKOS SAKRAMENTAS

„Santuokos sakramentas yra Kristaus ir Bažnyčios vienybės ženklas. Sutuoktiniams jis suteikia malonę mylėti vienas kitą tokia meile, kokia Kristus pamilo savo Bažnyčią. Santuokos sakramento malonė žmogišką sutuoktinių meilę daro tobulesnę, sustiprina jų nesuardomą vienybę ir juos pašventina kelyje į amžinąjį gyvenimą“ (KBK 1661).

Dievas paskyrė vyrą ir moterį vienas kitam, kad jie *būty* „jau nebe du, o vienas kūnas“ (Mt 19:6). Pora turi gyventi meile ir meilėje visą gyvenimą ir kurti krikščionišką šeimą.

Santuokos sakramentą vyras ir moteris teikia vienas kitam. Jis įvyksta prieš Dievą ir Bažnyčią per vyro ir moters duodamą priesaiką. Kunigas ar diakonas pašventina žiedus, meldžia Dievo palaiminimo porai ir yra tik liudytojas.

Sakramentinei santuokai būtini trys dalykai:

- Laisvas sutikimas
- Nuostata, kad santuoka yra neišardoma visą gyvenimą
- Noras turėti vaikų

Svarbiausia, sutuoktinių porai reikia žinoti, kad jie yra gyvas Kristus ir Bažnyčios meilės atvaizdas.

Pratimas

Bažnyčia yra Dievo šeima, o kiekviena šeima yra mažoji Bažnyčia. Šeimoje vaikai išmoksta apie Dievą, išmoksta, kaip mylėti, kaip atleisti ir kaip gyventi su kitais. Kada ir kokiomis progomis su tėveliais kalbatės apie Dievą, maldą, tikėjimą ar gyvenimą?

- Vakare, kai atsigulu
- Kai kas nors įvyksta mūsų šeimoje
- Kai valgome kartu prie stalo
- Kai atsitinka kas gražaus ar įdomaus
- Kai padarau ką nors negero
- Kai turiu sunkumų su draugais
- Kai tėvai išskviečiami pokalbiui į mokyklą
- Kai šeimoje kažkas miršta
- Bažnyčioje arba kai važiuojame į bažnyčią
- Kitomis progomis

*„Žmogaus Sūnus irgi atėjo ne kad jam tarnautų,
bet pats tarnauti ir savo gyvybės
atiduoti kaip išpirkos už daugelį.“*

(Mt 20:28)

17. Moralinis gyvenimas – 10 Dievo įsakymų

Dievas nenori mums blogo, Jis nori, kad mes darytume gera. Dievas nori, kad mes gyventume dorai ir būtume laimingi. Mūsų gyvenimo prasmė yra tapti šventais, tai reiškia, susivienyti su Dievu meilėje, kad visiškai atitiktume Dievo norus. „Dievas yra meilė“ – tai visas moralinio gyvenimo pagrindas.

Nuodėmė mus nukreipia nuo Dievo meilės ir Jo malonės. Ji pažeidžia mūsų ryšį su Juo. Krikštas mums suteikė Dievo malonės dovaną. Jo malonės dovana pripildė mus tikėjimu, viltimi, meile ir padarė pajėgius gyventi Dievo meilėje ir veikti iš meilės.

DEŠIMT DIEVO ĮSAKYMŲ

Kartą vienas jaunuolis priėjo prie Jėzaus ir paklausė: „Mokytojau, ką gera turiu daryti, kad įgyčiau amžinąjį gyvenimą?“ (Mt 19:16). Jėzus jam atsakė: „Jei nori įeiti į gyvenimą, laikykis įsakymų“ (Mt 19:17). Jaunuolis Jam atsakė, kad įsakymų laikosi. Jėzus tada jam pridūrė: „Jei nori būti tobulas, eik parduok, ką turi, išdalyk vargšams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir sek paskui mane“ (Mt 19:21).

Ar žinote, kaip šitas pasakojimas pasibaigė? Perskaitykite Mt 19:22.

Norint gyventi įsakymais, nepakanka vien tik laikytis dešimties tam tikrų taisyklių. Tikrai gyventi įsakymais – reiškia priimti juos kaip kelią, vedantį į tikrąjį gyvenimą.

Neturėk kitų dievų, tik mane vieną.

Jokio dalyko ar asmens negalime laikyti svarbesniu už Dievą. Pernelyg dažnai mes atsiduodame žemiškoms gėrybėms. Mes norime turėti daug pinigų, trokštame sėkmės, norime būti įtakingi, dažnai esame valdomi ne Dievo, bet alkoholio, narkotikų ar madų. Tikėjimą Dievu pakeičiame tikėjimu prietaisais – užsiėmimais aiškiaregyste ar spiritizmu.

Pratimas:

Ant popieriaus lapo parašykite tipišką jūsų dienotvarkę, pradėdami, kelintą valandą pabundate ir pabaigdami, kada einate miegoti.

Apskaičiuokite, kiek laiko praleidžiate miegodami, valgydami, mokykloje, atlikdami namų darbus, žiūrėdami televiziją, žaisdami kompiuteriu ir t. t.

Kas užima daugiausia laiko? Kas užima mažiausia laiko? Kiek laiko praleidžiate maldoje?

Kaip galite daugiau laiko skirti Dievui jūsų dienotvarkėje?

2

Netark Dievo vardo be reikalo.

Dievo vardas yra šventas, todėl turime jį tarti pagarbiai. Negalima netinkamai vartoti Jo vardo. Pvz., teisme žmogus, kuris ruošiasi liudyti, uždeda ranką ant Biblijos ir pažada Dievo vardu sakyti tiesą. Dievas yra tiesa, todėl negalima piktnaudžiauti Jo vardu.

Pratimas

Visur yra praplitęs išsireiškimas „OMG“ (angl. „Oh my God“). Ar tai – pagarbūs Dievo vardo naudojimas? Kodėl?

3

Švęsk sekmadienį.

Pradžios knygoje parašyta: „Kadangi septintą dieną Dievas buvo užbaigęs darbus, kuriais buvo užsiėmęs, septintą dieną jis ilsėjosi po visų darbų, kuriuos buvo atlikęs. Dievas palaimino septintąją dieną ir padarė ją šventą, nes tą dieną jis ilsėjosi po visų kūrimo darbų“ (Pr 2:2-3). Dievas sukūrė žmogų, panašų į Save, todėl ir mes turime vieną dieną pailsėti nuo darbų. Sekmadienis yra kas savaitę pasikartojanti Velykų šventė. Todėl mes, krikščionys, renkamės būti kartu su Juo Šv. Eucharistijoje.

4

Gerbk savo tėvą ir motiną.

Šitas įsakymas pirmiausia kalba apie mūsų biologinius tėvus ir apie tuos žmones, kuriems esame dėkingi už savo gyvenimą, gerovę, saugumą ir tikėjimą. Yra daug žmonių, kuriuos mums Dievas skyrė, kurie yra mums gyvenimo pavyzdžiai ir verti pagarbos. Jiems reikia išreikšti pagarbą ir dėkingumą.

5

Nežudyk.

Gyvybė yra brangi Dievo dovana. Žmogaus gyvybė turi būti gerbiama ir saugoma nuo pradėjimo momento iki natūralios mirties. Dievas yra mūsų gyvybės davėjas, o mūsų pareiga yra ją dėkingai priimti ir saugoti.

Pratimas

Perskaitykite pavyzdžius. Pažymėkite, kurie jų yra „už gyvybę“ ar „prieš gyvybę“?

	UŽ GYVYBĘ	PRIEŠ GYVYBĘ
1. Abortas		
2. Pornografija		
3. Aplankyti senelių prieglaudą		
4. Rūkyti		
5. Melstis		
6. Paruošti sumuštinį benamiams		

7. Šaipytis iš imigrantų		
8. Vartoti narkotikus		
9. Pasakyti šeimos nariams, kad juos mylite		
10. Būti geru draugu		
11. Žaisti video žaidimus, kurie propaguoja smurtą		
12. Eutanazija		
13. Apkalbėti kitą žmogų		
14. Šaipytis iš žmonių su negalia		
15. Teršti gamtą		

Nesvetimauk.

Dievas sukūrė vyrą ir moterį skirtingai. Vyras ir moteris gali jausti vienas kitam emocinę ar lytinę trauką. Seksualumą įprasmina tik santuoka, nes tik tokiu būdu vyras ir moteris padovanoja save vienas kitam galutinai ir visiškai.

Šeštas Dievo įsakymas pabrėžia, kad reikia valdyti kūno jausmus ir negalima nedorai ar palaidai elgtis su kitais asmenimis ar su savimi.

Nevok.

Negalima imti, kas mums nepriklauso. Ar galite duoti kelis pavyzdžius?

Taip pat šitas įsakymas reikalauja gerbti kūriniją ir jos nežaloti.

Pagalvokite, kaip reikalavimas saugoti kūriniją susijęs su įsakymu „nevok“?

Nemeluok (Nekalbėk netiesos).

Dievas yra visos tiesos šaltinis. Gyventi tiesoje – tai būti ištikimam Dievui.

Melas žudo pasitikėjimą tarp žmonių. Apkalbos yra didelis blogis, nes žeidžia kitų garbę.

Negeisk svetimo vyro ir svetimos moters.

Geisti yra pavydėti to, kas teisėtai priklauso kitam.

Devintas įsakymas gina santuoką – negalima kelti grėsmės poroms ir jų šeimoms.

Negeisk svetimo turto.

Dešimtas įsakymas įpareigoja mus būti dėkingais už tai, ką Dievas mums yra davęs, ir kontroliuoti savo troškimus.

Pratimas

Išvardinkite 10 dalykų, kurie jūsų gyvenime yra būtini:

1.....	2.....
3.....	4.....
5.....	6.....
7.....	8.....
9.....	10.....

Ar savo sąrašė minite tėvus, būstą, drabužius, sveiką maistą, mokslą, sveikatos priežiūrą, švarų vandenį, draugus, laisvę praktikuoti religiją ir panašiai?

*„Šventas yra tasai, kuris jus pašaukė,
tad ir jūs patys tapkite šventi
visu savo elgesiu, kaip parašyta:
Būkite šventi, nes aš esu šventas.“*

(1 Pt 1:15-16)

18. Moralinis gyvenimas – palaiminimai ir dorybės

PALAIMINIMAI

Jėzus Kristus papildė Dešimt Dievo įsakymų, pristatydamas palaiminimus. Perskaitysime ištrauką iš Evangelijos pagal Matą (Mt 5:3-10) ir palaiminimų paaiškinimus, tuomet trumpai juos apmąstysime.

Palaiminti turintys vargdienio dvasią; jų yra dangaus karalystė.

Turėti vargdienio dvasią reiškia atsiduoti Dievui. Atsiduoti Dievo pagalbai, pripažinti, kad mūsų protai visko nežino, kad dvasioje mes kartais klystame, kad neišvengsime gyvenime skausmo ar mirties.

- Ar aš esu dėkingas už tai, ką turiu?
- Ar prisimenu, kad viskas ateina iš Dievo?
- Ar aš kaupiu nereikalingus daiktus?

Palaiminti liūdintys; jie bus paguosti.

Mes visi esame patyrę dvasinį ar fizinį skausmą. Jėzus mums sako, kad nebijotume liūdėti, nes skausme patiriame Viešpaties paguodą ir pagalbą.

- Ar mes pasidaliname savo liūdesiu su kitais, ar esame užsisklendę savyje?
- Ar mes užjaučiame kitus, kai jie būna nusiminę?
- Ar pasidalinu savo skausmu su Jėzumi?

Palaiminti romieji; jie paveldės žemę.

Niekam nepatinka būti pastumdėliu. Jau nuo mažens mes kovojame už save, už savo teises. Mūsų kultūra vertina agresiją. Tad, rodos, būti romiu yra tiesiog netinkama. Bet Jėzus sakė: „mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies“ (Mt 11:29).

- Ar aš mėgstu piktai erzinti kitus?
- Ar aš tuojau kovuju, jei būnu užgautas, ar pasitraukiu?
- Ar aš mėgstu kitiems įsakinėti, ką daryti?

Palaiminti alkstantys ir trokštantys teisumo; jie bus pasotinti.

- Troškulys ir alkis yra pagrindiniai gyvybiniai instinktai, ir Jėzus kviečia mus alkti tiesos taip, kaip duonos ir vandens.
- Ar kada nors kentėjote dėl neteisybės? Kaip į tai atsiliepėte?

- Ar jūs žinote, kad mūsų pasaulyje vyksta ekonominė vergija? Yra milijonai jaunų vaikų, kurie dirba ilgas valandas fabrikuose siūdami „dizainerio“ drabužius. Ar jūs sutiktumėte už prekes mokėti daugiau, jeigu žinotumėte, kad tai kitiems suteiktų geresnes darbo sąlygas?
- Ar aš apatiškai žiūriu į skriaudas?

Palaiminti gailestingieji; jie susilauks gailestingumo.

„Tėve mūsų“ maldoje mes sakome: „atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams“. Yra labai svarbu atsiminti, kad mes visi esame nuodėmingi ir Dievas mums atleidžia, jeigu iš širdies atsiprašome. Mes taip pat turime išmokti atleisti kitiems. Vienas gražus pavyzdys yra aprašytas Evangelijoje pagal Joną. Perskaitykite Jn 8:1-11.

- Ar yra tokių nusikaltimų, kuriuos sunku ar iš viso neįmanoma atleisti?

Palaiminti tyraširdžiai; jie regės Dievą.

Būti tyra širdimi reiškia neįsileisti į savo širdį nieko, kas atitolintų mus nuo Dievo.

- Kokios pagundos trukdo man sekti Kristumi?
- Ar kada nors patyrėte Dievo artumą?
- Ar Dievas yra jūsų širdyje?

Palaiminti taikdariai; jie bus vadinami Dievo vaikais.

Mūsų visuomenė dažnai problemas sprendžia naudodama smurtą. Šeimose mušamasi, tautos kariauja, gaujos siaučia savo teritorijose. Taikdariai daug rizikuoja, kurdami geresnį pasaulį. Kiek žuvusių Lietuvoje 1991 metais sausio 13 d., kurie išdrįso atsistoti prieš sovietų tankus! Perskaitykime jų vardus ir pasimelskime už kiekvieną:

Loreta Asanavičiūtė (1967–1991)
 Virginijus Druskis (1969–1991)
 Darius Gerbutavičius (1973–1991)
 Rolandas Jankauskas (1969–1991)
 Rimantas Juknevičius (1966–1991)
 Alvydas Kanapinskas (1952–1991)
 Algimantas Petras Kavoliukas (1939–1991)
 Vidas Maciulevičius (1966–1991)
 Titas Masiulis (1962–1991)
 Alvydas Matulka (1955–1991)
 Apolinaras Povilaitis (1937–1991)
 Ignas Šimulionis (1973–1991)
 Vytautas Vaitkus (1943–1991)
 Vytautas Koncevičius (1941–1991)

Palaiminti persekiojami dėl teisybės, jų yra dangaus karalystė.

Jėzus įspėjo tuos, kurie jį seka, kad bus persekiojami: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, tepasiima savo kryžių ir teseka manimi. Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras; o kas pražudo gyvybę dėl manęs, tas ją atras“ (Mt 16:24-25).

- Ar esate girdėję apie „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką“? Tai leidinys, kuris buvo leidžiamas nuo 1972 iki

1989 metų, kuriame rašoma apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje. Leidinys informavo pasaulio visuomenę apie tikinčiųjų skriaudas.

- Kokias neteisingumo problemas matai šių dienų pasaulyje? Kaip galėtum padėti tas problemas išspręsti?

DORYBĖS

Dieviškosios dorybės

Dorybė yra polinkis daryti gera. Viešpats iš savo malonės mus apdovanojo dieviškomis dorybėmis, kurios vienija mus su Dievu. Dorybės vadinamos dieviškomis, nes jų pradžia yra Dievas. Dorybės yra tiesiogiai susijusios su Dievu ir mums rodo kelią pas Dievą. Yra trys dieviškosios dorybės: tikėjimas, viltis ir meilė.

Tikėjimas

Tikėjimas yra Dievo duotas kelias į tiesą, kuri yra pats Dievas.

Mūsų tikėjimas turi aiškias tiesas, kurias mes išpažįstame per Tikėjimo išpažinimą.

Viltis

Viltis yra pasitikėjimas tuo, ką mums Dievas pažadėjo per Jėzų Kristų.

Viltis reiškia visiškai atsiduoti Dievui, nes tik Jame rasime amžinąjį gyvenimą.

Meilė

Meilė yra didžiausia visos kitos galios įkvepianti ir dieviškuoju gyvenimu pripildanti energija.

Pratimas

Perskaitykite „Himną meilei“ (1 Kor 13); tada patikrinkite save, kiek tikros meilės turite:

..... esu kantrus, maloningas.

..... nepavydžiu kitiems.

..... nesididžiuoju prieš kitus.

..... neieškau sau naudos.

..... nepasiduodu piktumui.

..... pamirštu, kas buvo bloga.

..... su džiaugsmu pritariu tiesai.

..... palaikau savyje viltį.

Meilė nėra vien tik jausmas. Ji yra veikli ir reiškiasi konkrečiais veiksmais, nešdama gerumą. Reikia mylėti konkrečius, šalia tavęs esančius žmones. Kaip turėčiau pasikeisti, kad būčiau labiau mylintis žmogus?

Žmogiškosios dorybės (Pagrindinės)

Žmogus gali savo jėgomis stengtis tobulėti. Mes turime save ugdyti, kad galėtume laisva valia, džiaugsmingai ir lengvai daryti gera.

Protingumas

Protingumo dorybė yra gebėjimas atpažinti, kas yra tikrasis mūsų gėris, ir rinktis tinkamas priemones jam pasiekti.

Teisingumas

Teisingumo dorybė yra tvirtas noras atiduoti Dievui ir artimui tai, kas jiems priklauso.

Tvirtumas

Tvirtumo dorybė suteikia ištvėmės sunkumuose ir stiprina ryžtą nepasiduoti pagundoms.

Susivaldymas

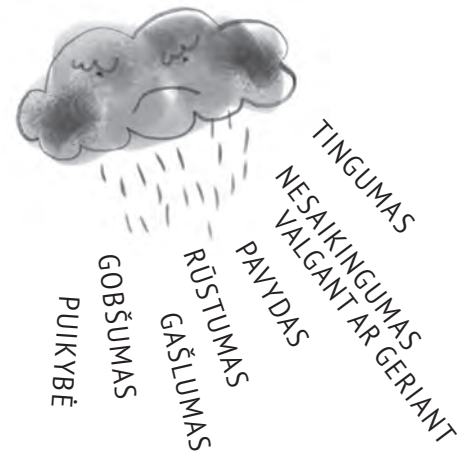
Susivaldymo dorybė sutvardo malonumo pomėgį ir padeda išlaikyti saiką naudojantis sukurtomis gėrybėmis.

Žmogiškosios dorybės (Gražiausios)

Gražiausios žmogiškosios dorybės yra:

NUOLANKUMAS
DOSNUMAS
SKAISTUMAS
ROMUMAS
MEILINGUMAS
SAIKINGUMAS
UOLUMAS

Yra ir septynios didžiosios ydos,
kurios yra priešingos gražiausioms dorybėms:

*„Palaiminti jūs, kai dėl manęs esate
niekinami ir persekiojami bei meluojant visaip šmeižiami.
Būkite linksmi ir džiūgaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje.
Juk lygiai taip kadaise buvo persekiojami ir pranašai.“*

(Mt 5:11-12)

19. Socialinis mokymas

Šį skyrių pradėkime skaitiniu iš Jokūbo laiško (Jok 2:14-18):

*„Kas iš to, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą, bet neturi darbų?
Ar gali jį išgelbėti tikėjimas? Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja kasdieninio maisto, ir kas nors iš jūsų jiems tartų: „Keliaukite sveiki, sušilkite, pasisotinkite“,
o neduotų, ko reikia jų kūnui, kas iš tų žodžių?! Taip pat ir tikėjimas: jei neturi darbų,
jis savyje miręs. Priešingai, kitas pasakys: „Tu turi tikėjimą, o aš turiu darbus“.
Parodyk man be darbų savo tikėjimą, o aš tau darbais parodysiu savo tikėjimą.“*

Mes darome gerus darbus, nes mylime Dievą ir trokštame gėrio kitiems. Kadangi Kristus prisikėlęs įžengė į dangų, mes turime būti Jo akys, Jo balsas, Jo rankos ir kojos čia ir dabar.

SOCIALINIO TEISINGUMO MOKYMAS

Žmogus negyvena tik sau. Mūsų veiksmai daro įtaką kitiems. Sutvirtinimo sakramentas mus sustiprina atlikti Dievo darbus šioje žemėje. Katalikų Bažnyčios teisingumo mokymas pristato viešo veikimo gaires. Šis mokymas parodo, kaip reikia įvertinti žmogų ir gerbti jo kilnumą:

1. Pagarba žmogaus gyvybei ir orumui

Žmogaus gyvybė turi būti gerbiama visais gyvenimo tarpsniais. Kiekvieno žmogaus orumas turi būti gerbiamas, nes kiekvienas žmogus yra Dievo sukurtas. Visų žmonių orumas yra vienodas, tačiau skirtingos jų gyvenimo sąlygos.

2. Dalyvavimas visuomenės gyvenime

Dievas žino, kad žmogui reikia šeimos ir bendruomenės. Visi mes esame susiję, todėl būtina siekti bendro labo ir bendros gerovės.

3. Teisės ir atsakomybės

Kiekvienas žmogus turi teisę gyventi ir turėti tai, kas gyvybiškai būtina – maistą, darbą, drabužius, pastogę, mokslą ir medicininę pagalbą.

4. Rūpinimasis vargstančiais ir silpnais žmonėmis

Mes matome, kad šioje žemėje yra labai turtingų ir siaubingai skurstančių žmonių. Mes esame kviečiami būti šalia kito su meile, dalytis su juo ir lengvinti jam gyvenimą. Yra sakoma, kad vargšai gelbsti turtinguosius, leisdami jiems dalintis, o turtingieji gelbsti vargšus, dalindamiesi.

5. Garbingas darbas ir dirbančiųjų teisės

Katalikams rūpi ir tai, kad būtų gerbiamas žmogaus darbas ir kad būtų teisingai už jį atlyginama.

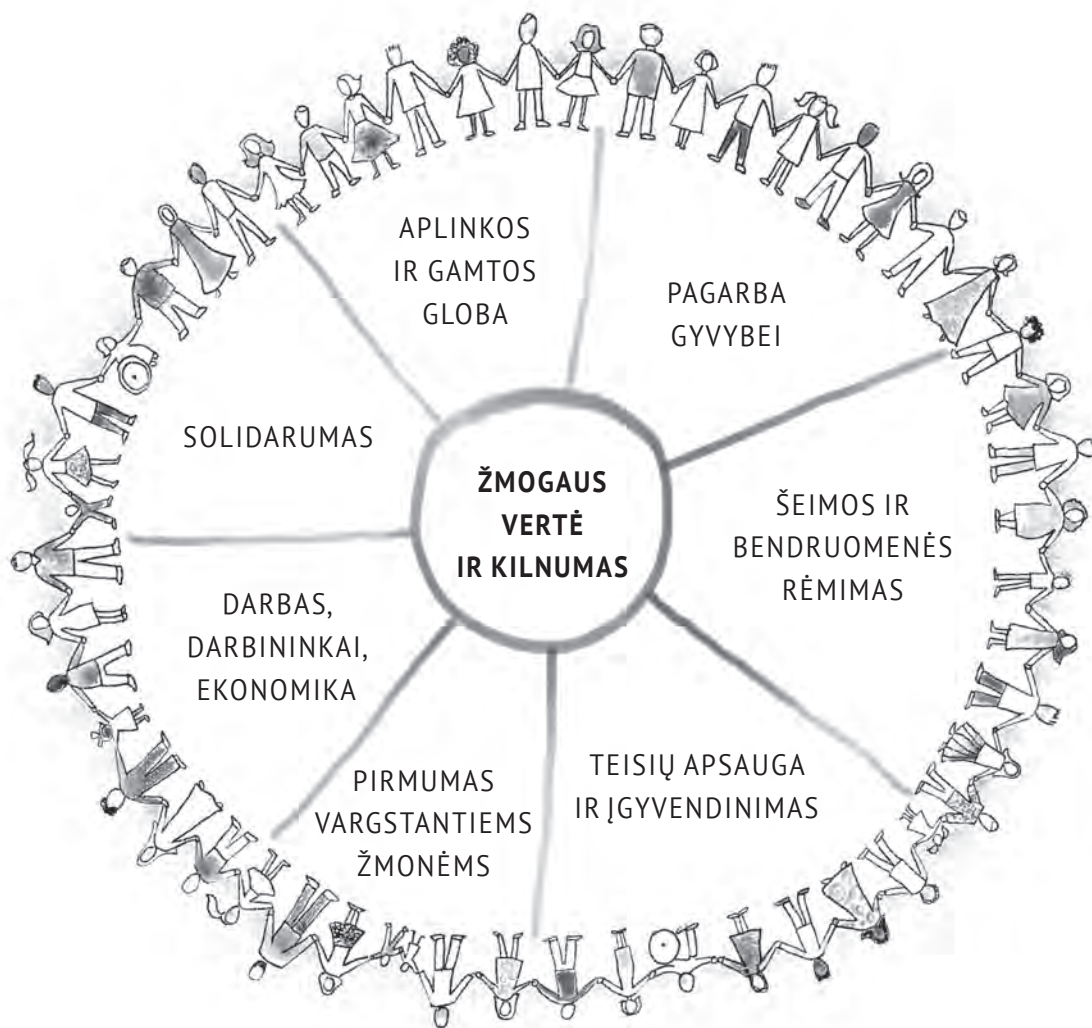
6. Solidarumas

Solidarumas yra praktiškas krikščionis išskiriantis ženklas. Jėzus Kristus visiškai susitapatino su varguoliais ir mažiausiais. Atsisakyti solidarizuotis su jais – vadinasi, atmesti Kristų.

7. Dievo kūrinijos globa

Dievas mums padovanojo pasaulį kaip jaukius namus. Mes esame atsakingi už tai, kaip su tuo pasauliu elgiamės. Mūsų pareiga prižiūrėti gamtą, kad ji liktų sveika kitoms kartoms.

Pažvelkite į iliustraciją, apibendrinančią šiuos septynis principus:

Teisingumo darbai dažniausiai užtrunka daug laiko, kol pasiekia rezultatų. Bet Kristus prašo nepasiduoti ir būti ištikimais, nes Jis visuomet yra šalia, teikia pagalbą ir niekada mūsų neapleidžia.

GAILESTINGUMO DARBAI

Jau nuo šitos programos pradžios buvote raginami atlikti artimo meilės darbus.

Artimo meilės darbai kūnui: išalkusį pavalgydinti, ištroškusį pagirdyti, vargšą aprengti, keleivį priglausti, ligonį aplankyti, kalinį sušelpsti ir mirusį palaidoti. Kiek šių darbų atlikote nuo Sutvirtinimo programos pradžios?

Artimo meilės darbai sielai: nemokantį pamokyti, abejojančiam patarti, nuliūdusį paguosti, pikta darantį sudrausti, įžeidimus atleisti, nuoskaudas nukęsti ir melstis už gyvus ir mirusius. Kiek šių darbų atlikote?

GAILESTINGUMAS IR TEISINGUMAS

Įsivaizduokime dvi kojų pėdas. Vieną jų pavadinkime „socialinis teisingumas“. Šios pėdos tikslas yra pakeisti, kas neteisinga ir negera. Kita pėda – „gailestingumo darbai“, jos tikslas yra padėti dabar. Abi šios pėdos mus veda Dievo meilės taku.

☀ Pavyzdys: Viename nedideliame Mičigano valstijos mieste nustatoma geriamo vandens tarša. Gailestingumo darbas būtų surengti vaju, surinkti geriamojo vandens ir nusiųsti miesto gyventojams. Teisingumo darbas būtų rašyti laiškus valdžiai ir raginti, kad išvalytų vandenį ir sugriežtintų vandens švaros priežiūrą.

Pratimas diskusijoms

Jūsų gero draugo mama, kuri viena jį augina, prarado savo darbą. Draugo mama neturėjo pakankamai pinigų sumokėti už būsto nuomą, tad ją ir sūnų išvarė. Jie dabar laikinai gyvena benamių prieglaudoje.

- Kaip jūs jiems padėsite? Pasiūlykite 3 gailestingumo darbų pavyzdžius

.....

.....

.....

ir 3 socialinio teisingumo pavyzdžius.

.....

.....

.....

- Kokia, jūsų manymu, yra rimčiausia socialinė problema šiais laikais? Ar turite pasiūlymų, kaip ją išspręsti?

.....

.....

.....

ŠV. PRANCIŠKAUS ASYŽIEČIO MALDA

Viešpatie, padaryk mane savosios ramybės pasiuntiniu
ir leisk man nešti meilę, kur siaučia neapykanta;
santaiką, kur vyrauja barniai;
vienybę, kur yra skilimas;
tikėjimą, kur kankina abejonės;
tiesą, kur viešpatauja klaida;
viltį, kur braunasi nusiminimas;
džiaugsmą, kur slegia liūdesys;
šviesą, kur užgulusios tamsybės.

Mokytojau, padaryk, kad aš trokščiau
kitus paguosti, o ne pats būti guodžiamas;
kitus suprasti, o ne pats būti suprastas;
kitus mylėti, o ne pats būti mylimas,
nes, kas duoda – gauna,
kas atleidžia, tam atleidžiama,
kas miršta, tas gimsta amžinai gyventi. Amen.

*„Žmogau, jis tau pasakė,
kas gera ir ko iš tavęs reikalauja VIEŠPATS:
tik daryti, kas teisinga, mylėti ištikima meile
ir nuolankiai eiti su savo Dievu.“*

(Mch 6:8)

20. Malda

Malda yra pokalbis su Dievu. Kuo daugiau laiko praleidžiame su Dievu, tuo artimesnis mums Dievas tampa. Mes galime su Dievu kalbėtis bet kada. Svarbu, kad meldžiamės paprastai ir nuoširdžiai. Lietuviai taip pat naudoja žodį „poteriai“. Tai žodis, kilęs iš lotyniško „Pater“ arba „Tėve“ (mūsų).

TĖVE MŪSŲ

„Tėve mūsų“ yra ypatinga malda, nes jos išmokė pats Jėzus, kai mokiniai Jo klausė, kaip reikia melstis:

*TĖVE MŪSŲ, kuris esi danguje! Teesie šventas Tavo vardas,
teateinie Tavo karalystė, teesie Tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje.
Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien
ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams.
Ir neleisk mūsų gundyti, bet gelbėk mus nuo pikto. Amen.*

Turbūt jau tūkstančius kartų esate kalbėję „Tėve mūsų“ maldą. Kad ši malda nebūtų vien tušti žodžiai, pastudijuokime ją iš arčiau:

Tėve

Kokie yra jūsų tėvai? Ar jie jus labai myli?

Kodėl, jūsų manymu, Jėzus nori, kad mes į Dievą kreiptumės kaip į mūsų Tėvą?

Mūsų

Ar Dievas yra tik „mano“, ar mūsų visų? Ar Jis kiekvieną žmogų myli vienodai?

Kuris esi danguje

Kaip įsivaizduojate dangų?

Teesie šventas Tavo vardas

Ar prisimenate antrąjį Dievo įsakymą? Ar pagarbiai naudojate Dievo vardą?

Teateinie Tavo Karalystė

Šiais žodžiais prašome, kad Kristus sugrįžtų ir atbaigtų čia jau prasidėjusią savo Karalystę.

Krikštu gauname pareigą prisidėti prie Dievo Karalystės šioje žemėje kūrimo. Kaip mes tai įgyvendiname?

Teesie Tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje

Pagalvokite, koks būtų pasaulis, jeigu visi darytų tai, ko Dievas nori. Ko Dievas šiuo metu iš manęs prašo?

Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien

Ar mes nepamirštame padėkoti Dievui už visas Jo dovanas?

Atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams

Mes prašome iš Dievo gailestingumo, bet ar mes rodome gailestingumą kitam, kuris mums nusikalto?

Neleisk mūsų gundyti

Kas mus gundo?

Gelbėk mus nuo pikto

Mes čia prašome pagalbos nuo pikto arba, kitaip sakant, nuo velnio.

Taip pat svarbu prisiminti, kad Dievo galia didesnė už visas kitas jėgas.

Amen

Šiuo žodžiu baigiame maldą. Jis reiškia „Taip, tebūnie“.

MALDOS FORMOS

Yra penkios pagrindinės maldos formos: prašymo, garbinimo, šlovinimo, dėkojimo ir laiminimo.

Su kiekviena jų susipažinsime skaitydami psalmes:

Prašymo malda

Perskaitykite 3-čią psalmę. Ko Dovydas čia prašo iš Dievo?

Garbinimo malda

Perskaitykite psalmę 18:1-4. Dovydas garbina Dievą, atsižvelgdamas į Dievo didybę, Jo galią. Mes klūpome bažnyčioje taip parodydami savo menkumą prieš Dievo didybę.

Šlovinimo malda

Perskaitykite psalmę 66:1-5. Mes šloviname Dievą todėl, kad Jis yra ir kad Jis yra geras.

Dėkojimo malda

Perskaitykite psalmę 107:1-4. Dėkojame Dievui, nes visa, kas esame, ir viskas, ką turime, kyla iš Jo.

Laiminimo malda

Perskaitykite 67-tą psalmę. Laiminimo malda prašome Dievo palaiminimo.

Jo gerumas, Jo artumas, Jo gailestingumas yra mūsų palaiminimas.

Melstis galime ne vien tik lūpomis, bet ir su pieštuku. Pabandykite šį pratimą. Centre matote užrašą „Dievas“. Aplinkui į dėžutes įrašykite, už ką esate dėkingi. (Gali būti vardai, daiktai, bet kas.) Padėkokite Dievui, piešiniį nuspalvinkite. Būkite laimingi, nes Dievas jus myli!

*„Viešpatie, išgirk mano maldą!
Klausykis mano maldavimo, nes esi teišus,
išklausyk manę, nes esi ištikimas.“*

(Ps 143:1)

Artimo meilės darbai kūnui

Išalkusį pavalgydinti

- Paruoškite sumuštinis ir išdalinkite benamiams.
- Patarnaukite valgykloje, kur maitina benamius.
- Padėkite maisto sandėliui.
- Pasivieskite vienišą kaimyną ar pažįstamą vakarienei ar šventėms.

Ištroškusį pagirdyti

- Sutaupytais pinigais nupirkite gėrimų labdaringų eitynių dalyviams.
- Aptarnaukite savo namiškius ir atneškite jiems gėrimų.
- Išdalinkite vandens buteliukus benamiams.

Nuogą aprengti

- Sutvarkykite savo rūbinę ir atrinktus gerus rūbus paaukokite.
- Suorganizuokite šiltų kepurų ir pirštinių vajų savo mokykloje ir paaukokite benamiams.
- Atsisakykite norimo rūbo, o pinigus paaukokite organizacijoms, kurios šelpia žmones nukentėjusius nuo uraganų, žemės drebėjimų, gaisrų ar pan.

Benamį priglauti

- Paaukokite muilo, šampūno, dantų pastos benamių ar moterų apsaugos centrams.
- Priimkite ir pagelbėkite naujiems emigrantams, kol jie atsistos ant kojų.
- Pakvieskite vienišą žmogų į svečius ar kiną, ar kitą pasilinksminimą.

Ligonį aplankyti

- Pasiūlykite seniems ar silpniems kaimynams aptvarkyti kiemą, nupjauti žolę, nukasti sniegą.
- Aplankykite senelių namus ir pasiklausykite jų istorijų arba paskaitykite jiems laikraštį.
- Sužinojus apie sergantį kaimyną ar pažįstamą, pasiūlykite pavedžioti šunį, išskalbti drabužius, išnešti šiukšles.
- Savanoriškai padirbkite ligoninėje ar slaugos namuose.

Kalinį sušelpiti („Kalinys“ gali būti bet kas, kuris yra suvaržytas savo gyvenimo sąlygų.)

- Pasiūlykite jaunai mamai pasaugoti vaikutį (be užmokesčio).
- Nusiuškite vaikišką knygą į moterų kalėjimą, kad įkalintos motinos galėtų padovanoti ją savo vaikams.
- Parašykite laišką kareiviui švenčių proga.

Mirusius palaidoti

- Pasiūlykite dalyvauti liturgijoje per laidotuvių Mišias (skaityti skaitinius, pravesti giesmes).
- Aplankykite ir patvarkykite kapus (artimųjų ar nepažįstamųjų).
- Atneškite pagamintą vakarienę mirusiojo artimiesiems.

Artimo meilės darbai sielai

Nemokantį pamokyti

- Padėkite kitiems mokykloje su pamokų ruoša.
- Parodykite jaunesniam broliui ar sesutei, kaip reikia teisingai elgtis.
- Išmokykite kitą, kaip reikia melstis.
- Atveskite draugą ar draugę į tikybos pamoką.

Abejojančiam patarti

- Paašškinkite kitam savo tikėjimą.
- Ramiai išklausykite, ką draugas sako, ir tada patarkite.

Nuliūdusį paguosti

- Išklausykite nuliūdusio nuoskaudas ir būkite šalia.
- Pabūkite kartu su tais, kuriems liūdna ir reikia paguodos.
- Padrąsinkite draugus, išgyvenančius sunkų laikotarpį savo gyvenime. Svarbu neapleisti.

Pikta darantį sudrausti

- Pamokykite, kaip reikia teisingai elgtis, jeigu matote, kad kažkas elgiasi neteisingai.
- Patys rodykite gerą pavyzdį.
- Pritarkite tiems, kurie elgiasi teisingai.

Įžeidimus atleisti

- Išmokite atleisti tiems, kurie jus nuskriaudė.
- Nepykite ant tų, kurie jus įskaudino.
- Nepriminkite senų nuoskaudų.
- Išmokite sulaikyti savo liežuvį.

Nuoskaudas iškęsti

- Nekeršykite tiems, kurie jus įskaudino.
- Nepriekaištaukite kitiems dėl patirtos nuoskaudos.
- Parašykite laišką Dievui apie tai, kas įvyko, ir tada sudeginkite – palikite Jo rankose.

Melstis už gyvus ir mirusius

- Melskitės už mirusiuosius šeimos narius ir draugus.
- Melskitės už šeimos narius.
- Pasimelskite už draugus.
- Pasimelskite už visus kenčiančius.
- Atlikite piligriminę kelionę specialia intencija.

Sąžinės peržvalga prieš išpažintį

Kada paskutinį kartą buvau išpažinties?
Ar atlikau kunigo man užduotą atgailą?
Ar pasitikiu Dievu?
Ar nuoširdžiai meldžiuosi?
Ar neužmirštu padėkoti Dievui už Jo dovanas?
Ar piktai vartojau Dievo vardą?
Ar dalyvavau šv. Mišiose sekmadieniais ir per šventes?
Ar klausau savo tėvų bei mokytojų?
Ar myliu savo artimą?
Ar ką nors niekinau ar įžeidinėjau?
Ar mušiau kitą?
Ar pykau ant kito?
Ar gyniau kitą, jeigu buvo skriaudžiamas?
Ar linkėjau blogo kitam?
Ar melavau?
Ar džiaugiausi kito nelaime?
Ar gerai naudoju laiką, ar praleidžiu jį prie kompiuterio bereikalingai?
Gal žiūrėjau į nepadorius paveikslus?
Ar pavydėjau kitam?
Ar gadinau savo sveikatą rūkymu, alkoholiu ar narkotikais?
Ar meldžiuosi už kitus?
Ar galiu pripažinti savo klaidas ir kitiems jų klaidas atleisti?
Ar žadu stengtis nedaryti nuodėmių?

Maldos

KRYŽIAUS ŽENKLAS

Vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. Amen.

TĖVE MŪSŲ

Tėve mūsų, kuris esi danguje!

Teesie šventas Tavo vardas, teateinie Tavo karalystė, teesie Tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje.

Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien

ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams.

Ir neleisk mūsų gundyti, bet gelbėk mus nuo pikto. Amen.

SVEIKA, MARIJA

Sveika, Marija, malonės pilnoji! Viešpats su Tavimi!

Tu pagirta tarp moterų ir pagirtas Tavo Sūnus Jėzus.

Šventoji Marija, Dievo Motina, melsk už mus nusidėjėlius,

dabar ir mūsų mirties valandą. Amen.

ŠVČ. TREJYBĖS PAGARBINIMAS

Garbė Dievui – Tėvui ir Sūnui, ir Šventajai Dvasiai.

Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, ir per amžius. Amen.

TIKĖJIMO IŠPAŽINIMAS

Tikiu į vieną Dievą, visagalį Tėvą, dangaus ir žemės, regimosios ir neregimosios visatos Kūrėją.

Tikiu į vieną Viešpatį Jėzų Kristų, vienatinį Dievo Sūnų,

prieš visus amžius gimusį iš Tėvo: Dievą iš Dievo, šviesą iš šviesos, tikrą Dievą iš tikro Dievo;

gimusį, bet ne sukurtą, esantį vienos prigimties su Tėvu. Per jį visa yra padaryta.

Jis dėl mūsų žmonių, dėl mūsų išganymo nužengė iš dangaus.

Šventosios Dvasios veikimu priėmė kūną iš Mergelės Marijos ir tapo žmogumi.

Valdant Poncijui Pilotui, jis dėl mūsų buvo prikaltas prie kryžiaus, nukankintas ir palaidotas.

Kaip Šventajame Rašte išpranašauta, trečiąją dieną prisikėlė iš numirusių.

Įžengė į dangų ir sėdi Dievo Tėvo dešinėje.

Jis vėl garbingai ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti ir viešpataus per amžius.

Tikiu į Šventąją Dvasią, Viešpatį Gaivintoją, kylančią iš Tėvo ir Sūnaus,

su Tėvu ir Sūnumi grbinamą ir šlovinamą, kalbėjusią per pranašus.

Tikiu vieną, šventą, visuotinę, apaštalinę Bažnyčią.

Pripažįstu vieną Krikštą nuodėmėms atleisti.

Laukiu mirusiųjų prisikėlimo ir būsimo amžinojo gyvenimo. Amen.

Sutvirtinimo gairės tėvams

Mieli Tėveliai,

Džiugu, kad tinkamai atliekate savo pareigas ir rūpinatės savo vaikų religiniu auklėjimu. Kaip žinote, Sutvirtinimo sakramento priėmimas yra dvasinės brandos ir suaugimo ženklas. Šį sakramentą priimantieji parodo, kad jie yra laisvai apsisprendę ir užtektinai savarankiškai gyventi pilną krikščionio-kataliko gyvenimą. Jūs, Tėveliai, esate patys pirmieji ir svarbiausi tikėjimo pavyzdžiai savo vaikams. Tokiais pat pavyzdžiais turi būti ir Sutvirtinimo kandidatų globėjai.

Atsiminkime, kad vieną dieną, kai visi stovėsime prieš Viešpaties veidą, Jis neklaus mūsų, kokios firmos drabužius mes pirkome savo vaikams ar, kiek jiems atidavėme savo pinigų, bet paklaus, ar išmokėme juos pažinti Dievą ir gyventi pagal Jo duotus įsakymus, ar buvome geri tikėjimo ir artimo meilės pavyzdžiai.

- ☀ *Padėkite kandidatams dvasiškai augti – kartu su jais ir už juos pasimelskite, paskaitykite Šventąjį Raštą, apsaugokite nuo internetinio ir kitokio žiniasklaidos šlamšto.*
- ☀ *Dalyvaukite šv. Mišiose kas savaitę.*
Visos šeimos yra raginamos kartu dalyvauti šv. Mišiose.
- ☀ *Pristatykite kandidatus į Sutvirtinimo pasirengimo pamokas.*
- ☀ *Prižiūrėkite, kad kandidatai atliktų artimo meilės darbus. (Turi atlikti bent 12 per metus).*

Kandidato sandora

- Dalyvausiu šv. Mišiose kas savaitę.*
Visos šeimos yra raginamos sekmadieniais kartu dalyvauti šv. Mišiose.
- Lankysiu pasirengimo Sutvirtinimo sakramentui pamokas.*
- Atliksiu per metus 12 „artimo meilės darbų“.*
- Vykdysiu dvasinį stiprinimą malda, gerais darbais, geru elgesiu, geromis knygomis (ypač Šventuoju Raštu) ir gražiais filmukais.*

Parašas: .....

Artimo meilės darbų aprašymai

ARTIMO MEILĖS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbėlį. Ką tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užėmė laiko?

.....
.....
.....

Ar ką nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėtojo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĖS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbėlį. Ką tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užėmė laiko?

.....
.....
.....

Ar ką nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėtojo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerā darbelj. Kā tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užēmē laiko?

.....
.....
.....

Ar kā nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėjo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerā darbelj. Kā tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užēmē laiko?

.....
.....
.....

Ar kā nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėjo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbelį. Ką tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užėmė laiko?

.....
.....
.....

Ar ką nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėjo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbelį. Ką tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užėmė laiko?

.....
.....
.....

Ar ką nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėjo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbelj. Kā tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užēmē laiko?

.....
.....
.....

Ar kā nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėjo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbelj. Kā tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užēmē laiko?

.....
.....
.....

Ar kā nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėjo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbelį. Ką tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užėmė laiko?

.....
.....
.....

Ar ką nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėtojo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbelį. Ką tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užėmė laiko?

.....
.....
.....

Ar ką nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėtojo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbelj. Kā tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užēmē laiko?

.....
.....
.....

Ar kā nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėjo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

ARTIMO MEILĒS DARBAS: .....

Darbas kūnui ..... Darbas sielai ..... Kada darbas atliktas .....

Apibūdink savo gerą darbelj. Kā tu darei, kam patarnavai? Kur jis vyko? Kaip tu jį sugalvojai? Kiek užēmē laiko?

.....
.....
.....

Ar kā nors asmeniškai išmokai ar pajutai atlikdamas šį darbą? Ar buvo sunku? Kaip tavo artimas reagavo?

.....
.....
.....

Darbo prižiūrėjo ar tėvų parašas ..... data .....

Mokytojos patikrinta ..... data .....

SENOJO TESTAMENTO KNYGOS

PRANAŠŲ

Izaijo knyga

Jeremijo knyga

Raudų knyga

Barucho knyga

Ezechielio knyga

Danieliaus knyga

Ozėjo knyga

Joelio knyga

Amosos knyga

Abdijo knyga

Jonos knyga

Michejo knyga

Nahumo knyga

Habakuko knyga

Sofonijo knyga

Agėjo knyga

Zacharijo knyga

Malachijo knyga

IŠMINTIES

Jobo knyga

Psalmynas

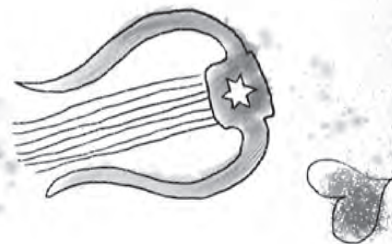
Patarlių knyga

Mokytojų knyga

Giesmių Giesmės knyga

Išminties knyga

Siracido knyga

ISTORINĖS

Jozuės knyga

Teisėjų knyga

Rūtos knyga

Samuelio pirma knyga

Samuelio antra knyga

Karalių pirma knyga

Karalių antra knyga

Metraščių pirma knyga

Metraščių antra knyga

Ezros knyga

Nehemijo knyga

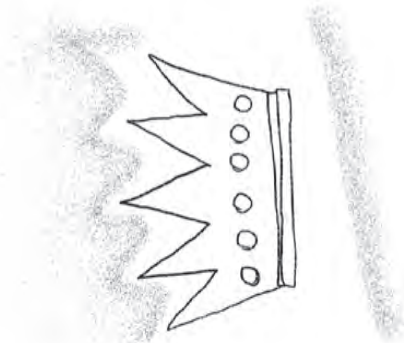
Tobito knyga

Juditos knyga

Esteros knyga

Makabiejų pirma knyga

Makabiejų antra knyga

PENKIAKNYGĖ

Pradžios knyga

Išėjimo knyga

Kunigų knyga

Skaičių knyga

Pakartoto Įstatymo knyga

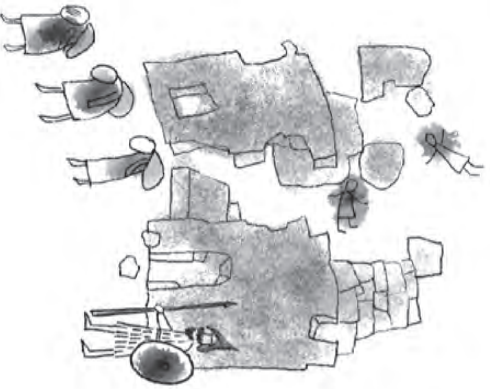
PENTATEUCH or TORAH

Genesis
Exodus
Leviticus
Numbers
Deuteronomy

HISTORICAL BOOKS

Joshua
Judges
Ruth
1 Samuel
2 Samuel
1 Kings
2 Kings
1 Chronicles
2 Chronicles
Ezra
Nehemiah
Tobit
Judith
Esther
1 Maccabees
2 Maccabees

WISDOM BOOKS

Job
Psalms
Proverbs
Ecclesiastes
Song of Songs
Wisdom
Sirach

BOOKS OF THE PROPHETS

Isaiah
Jeremiah
Lamentations
Baruch
Ezekiel
Daniel
Hosea
Joel
Amos
Obadiah
Jonah
Micah
Nahum
Habakkuk
Zephaniah
Haggai
Zechariah
Malachi

NAUJOJO TESTAMENTO KNYGOS

EVANGELIJOS

pagal:

Matą

Morkų

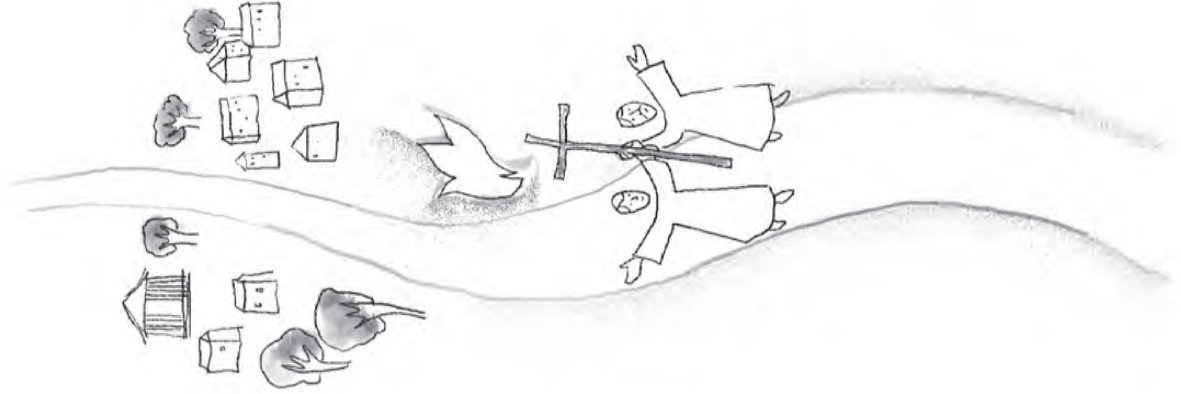
Luką

Joną

APAŠTALŲ DARBAI

Apaštų darbai pagal tradiciją priskiriami evangelistui Lukui.

LAIŠKAI

Romiečiams

Pirmas laiškas korintiečiams

Antras laiškas korintiečiams

Laiškas galatams

Laiškas efeziečiams

Laiškas filipiečiams

Laiškas kolosiečiams

Pirmas laiškas tesalonikiečiams

Antras laiškas tesalonikiečiams

Pirmas laiškas Timotiejui

Antras laiškas Timotiejui

Laiškas Titui

Laiškas Filemonui

Laiškas hebrajams

Jokūbo laiškas

Petro pirmas laiškas

Petro antras laiškas

Jono pirmas laiškas

Jono antras laiškas

Jono trečias laiškas

Judo laiškas

APREIŠKIMAS JONUI

Apreiškimas Jonui pasak tradicijos, parašytas apaštalo ir evangelisto Jono.

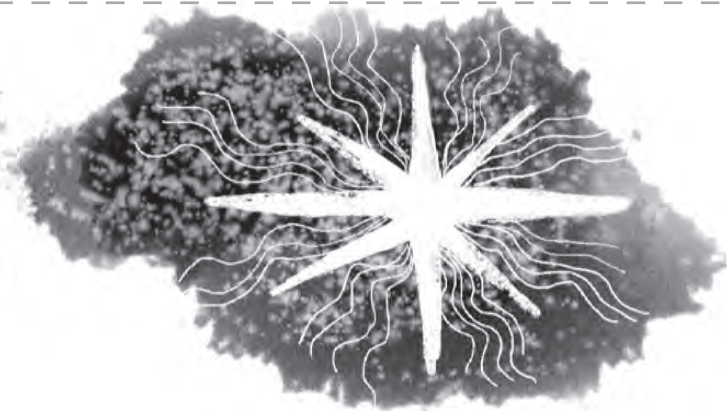
GOSPELS

Matthew

Mark

Luke

John

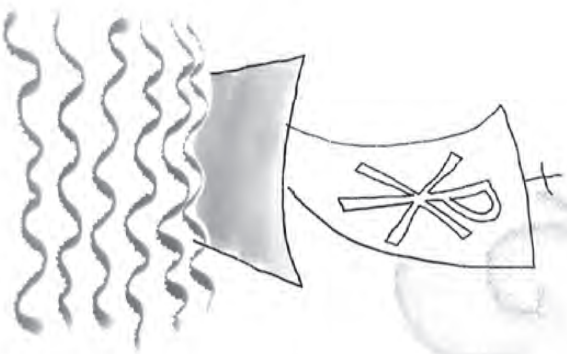
ACTS OF THE APOSTLES

The Acts of the Apostles

is the second volume

of Luke's two-volume

work.

LETTERS

Romans

1 Corinthians

2 Corinthians

Galatians

Ephesians

Philippians

Colossians

1 Thessalonians

2 Thessalonians

1 Timothy

2 Timothy

Titus

Philemon

Hebrews

James

1 Peter

2 Peter

1 John

2 John

3 John

Jude

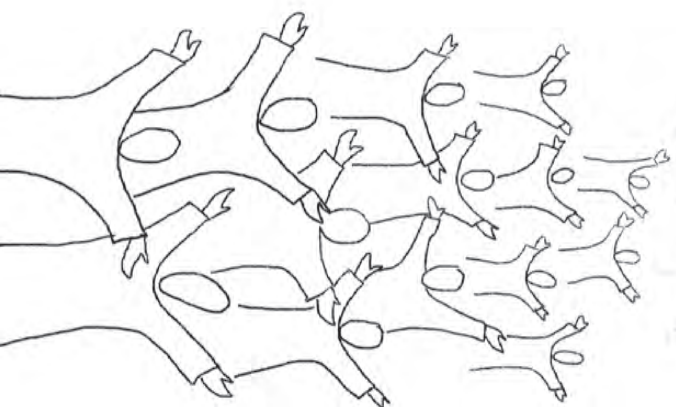

REVELATION

The Apocalypse,

or Revelation to John

is the last book
of the Bible.

Literatūros sąrašas

Biblija, arba Šventasis Raštas: ekumeninis leidimas. Vilnius: Lietuvos Biblijos draugija, 2013.

Glavich SND, Sister Mary Kathleen. *Totally Catholic: A Catechism for Kids and Their Parents and Teachers.* Boston: Pauline Books and Media, 2013.

Gonzalez-Carvajal, Luis. *Toks yra mūsų tikėjimas.* Katalikų pasaulio leidiniai, 1986.

www.biblija.lt

www.katalikai.lt

www.katekizmas.lt arba Katalikų Bažnyčios katekizmas (KBK)

www.usccb.org/about/justice-peace-and-human-development/upload/Two-Feet-of-Love-in-Action-Session-for-Teens.pdf

www.vievioparapija.eu

static1.squarespace.com/static/55e88ab8e4b0e45d97d4320a/t/560d7a41e4b044b69d5ec9ab/1443723841830/Final++Confirmation+Guidelines.pdf

Mikailaitė, sesuo Ona ir Saulaitis SJ, kunigas Antanas. *Pratimai religiniais klausimais.* Chicago: JAV lietuvių bendruomenės švietimo taryba, 1978.

Paprocki, Joe. *A Well-Built Faith: A Catholic's Guide to Knowing and Sharing What We Believe.* Chicago: Loyola Press, 2008.

Paprocki, Joe. *Bridges to Faith: Essentials of the Catholic Faith for Children Ages 8–11.* Chicago: Loyola Press, 2014.

Petrauskaitė CR, sesuo Aurelija. *Pasiruošimas Sutvirtinimo sakramentui.* Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centras, 2007.

Saulaitis SJ, kunigas Antanas ir Karaliūtė, Aušra. *Krikščionybė ir kultūra: studento vadovas.* Kaunas: Marijonų talkininkų centro leidykla, 2003.

Singer-Towns, Brian. *The Catholic Faith Handbook for Youth.* Winona, Minnesota: Saint Mary's Press, 2004.

Youcat English: Confirmation Book. San Francisco: Ignatius Press, 2014.

Youcat lietuviškas: jaunimo katekizmas. Katalikų pasaulio leidiniai, 2011.

Youcat: Confirmation Course Handbook. San Francisco: Ignatius Press, 2014.

Padėka

Viešpats Dievas tarė: „Negera žmogui būti vienam. Padarysiu jam tinkamą bendrininką“. Todėl pirmiausia noriu padėkoti savo mielam vyrui Gyčiui už jo buvimą šalia. Dėkoju Dievui už nepaprastą malonę pažinti ir dirbti kartu su tėvu Antanu Saulaičiu, pakvietusiu mane skleisti Evangeliją Pal. Jurgio Matulaičio misijos bendruomenėje, kur sutikau daug puikių, Dievą mylinčių žmonių.

Dėkoju Lietuvių katalikų religinei šalpai už finansinę paramą ir prelatui Edmundui Putrimui už pasitikėjimą. Ačiū ses. Laimutei Kabišaitytei už pagalbą rengiant Eucharistijos skyrių, kun. Gediminui Jankūnui – už pagalbą ruošiant Liturgijos skyrių ir dr. Onai Daugirdienei už artimo meilės darbų projekto idėjas.

Dėkoju Birutei Norvaišaitėi O'Brien ir jos pagalbininkėms Ievai Gairionienei ir Daivai Litvinskaitei už jų kantrybę redaguojant vadovėlį. Esu dėkinga dailininkei Silvijai Knezekytei už jos didelį darbą patraukliai apipavidalinant knygą. Nuoširdžiai ačiū Dainai Čyvienei, Vidai Kuprytei ir visoms kitoms, kurios padėjo įgyvendinti šį projektą.

Turinys

Ižanga	3
Ivadas	4
1. Ką tikime	5
2. Koks yra Dievas?	8
3. Susipažinimas su Šventuoju Raštu	11
4. Senasis Testamentas	14
5. Naujasis Testamentas	18
6. Jėzus Kristus (I)	21
7. Jėzus Kristus (II)	24
8. Šventoji Dvasia	27
9. Bažnyčia	31
10. Marija ir kiti šventieji	34
11. Liturgija	38
12. Sakramentai ir sakramentalijos	42
13. Krikšto sakramentas	45
14. Sutvirtinimas	48
15. Eucharistija	51
16. Gydomo ir tarnystės sakramentai	55
17. Moralinis gyvenimas – 10 Dievo įsakymų	59
18. Moralinis gyvenimas – palaiminimai ir dorybės	63
19. Socialinis mokymas	67
20. Malda	71
Artimo meilės darbai kūnui	74
Artimo meilės darbai sielai	75
Sąžinės peržvalga	76
Maldos	77
Sutvirtinimo gairės tėvams	78
Kandidato sandora	79
Artimo meilės darbų aprašymai	81
Senojo Testamento knygos	87
Naujojo Testamento knygos	89
Literatūros sąrašas	91
Padėka	92

